

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Akseli Veteläinen

Kansainvälisten perintöverosopimusten vaikutus Suomen perintöverotukseen

Perintöverotuksen nykytilasta ja tulevaisuudesta

Laskentatoimen ja rahoituksen akateeminen yksikkö
Talousoikeuden pro gradu -tutkielma
Talousoikeuden maisteriohjelma

Vaasa 2025

VAASAN YLIOPISTO**Laskentatoimen ja rahoituksen akateeminen yksikkö**

Tekijä:	Akseli Veteläinen		
Tutkielman nimi:	Kansainvälisten perintöverosopimusten vaikutus Suomen perintöverotukseen: Perintöverotuksen nykytilasta ja tulevaisuudesta		
Tutkinto:	Kauppätieteiden maisteri		
Oppiaine:	Talousoikeus		
Työn ohjaaja:	Juha Lindgren		
Valmistumisvuosi:	2025	Sivumäärä:	81

TIIVISTELMÄ:

Perintöverotus on verotuksen muoto, jolla pyritään säätelemään varallisuuserojen kertymistä ja turvaamaan tasainen verotulojen saanti. Vuonna 2023 perintö- ja lahjaveroa kerättiin noin 1,15 miljardia euroa. Tästä perintöveron osuus on noin 80 %.

Perintötilanne voi mutkistua, mikäli perinnönjättäjä tai perillinen eivät asu Suomessa vakinaisesti, tai perittävä omaisuus ei sijaitse Suomessa. Ulkomailta saadut perinnöt ja testamenttisaannot ovat yleistyneet kansainvälisen liikkuvuuden lisääntymisen myötä. Tutkielman tarkoituksena on selvittää, millaisia vaikutuksia Suomen muiden valtioiden kanssa solmimat verosopimukset tuovat perintöverotuksen toimittamiseen ja millaisia vaikutuksia tällä puolestaan on määrättävän perintöveron määrään.

Tutkielma on lainopillinen eli oikeusdogmaattinen. Oikeusdogmaattinen tutkimus pyrkii kuvaamaan ja selittämään voimassa olevaa oikeutta. Tutkimuksessa analysoitiin lainsäädäntöä ja oikeuskäytäntöjä systemaattisesti ja tehtiin perusteltuja johtopäätöksiä niiden soveltamisesta käytännössä. Lainopin avulla keskityttiin säädösten, kuten perintö- ja lahjaverolain sekä Suomen eräiden valtioiden kanssa solmittuihin perintöverotusta koskevien verosopimusten, tarkastelemaan ja tulkintaan sekä niiden vaikutuksiin perintöverotukseen.

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että kansainväliset verosopimukset voivat vaikuttaa merkittävästi Suomessa toimitettavaan perintöverotukseen. Tietyissä tilanteissa verosopimukset voivat jopa vapauttaa saannon perintöverosta kokonaan tiettyjen edellytysten täytyessä. Perintöverotukseen vaikuttavat muun muassa perinnönsaajan ja perinnönjättäjän asuinvaltiot, sukulaisuussuhde sekä mahdollisesti ulkomailla tapahtuva perintöverotus, jolloin kaksinkertaisen verotuksen poistamista koskevat säädökset tulevat kyseeseen.

Monet ulkomaiset valtiot eivät kanna veroa perinnöstä lainkaan, kuten Suomessa, joten voi olla hämmentävää ulkomailla asuville perillisille, että heidän osaltaan perintöosuudesta kannetaankin veroa Suomessa sijaitsevasta omaisuudesta. Kansainväliset verosopimukset määrittävät, missä valtiossa verotus ensisijaisesti tapahtuu ja mistä omaisuudesta. Sopimukset edistävät verotuksen ennakoitavuutta ja oikeudenmukaisuutta, kun perillisten ja perinnönjättäjien verovelvoitteet ovat selkeämmin määriteltyjä.

AVAINSANAT: perinnöt, perintövero, perintö- ja lahjaverolaki, verosopimukset, verovapaus

Sisällys

1	Johdanto	6
1.1	Johdatus aiheeseen	6
1.2	Tutkielman taustasta	9
1.3	Tutkimuskysymykset ja tavoitteet	10
1.4	Tutkimusmenetelmistä ja rakenteesta	11
2	Perintöverotuksesta	15
2.1	Perintöveron tarkoituksesta	15
2.2	Perintövero Suomen historiassa	18
2.3	Perintöverovelvollisuudesta	20
2.3.1	Asuinpaikkavaatimus	22
2.3.2	Verovelvollisuuden alkamisesta	24
2.3.3	Ulkomaiset omaisuusjärjestelyt	27
2.4	Perintöveron määrä ja huojennukset	30
2.5	Kansainvälinen perintöoikeus	35
2.6	EU:n Perintöasetus	37
2.7	Perintöosuus- vai jäämistöverotus?	38
3	Verosopimusten vaikutus perintöverotukseen Suomessa	41
3.1	Kaksinkertainen verotus	41
3.2	Verosopimusten periaatteet	46
3.3	Verotusoikeuden rajoitus	47
3.4	Voimassa olevat perintöverosopimukset	49
3.4.1	Alankomaiden verosopimus	49
3.4.2	Yhdysvaltojen verosopimus	51
3.4.3	Pohjoismainen verosopimus (Tanska ja Islanti)	55
3.4.4	Ranskan verosopimus	57
3.4.5	Sveitsin verosopimus	59
3.5	Verotuksen toimittaminen	61
4	Verosopimusten vaikutus perintöveron määrään	64

4.1	Suomen perintöverotuksessa huomioitava omaisuus	64
4.2	Verosopimusmaiden perintöverotus	66
5	Johtopäätökset	70
	Lähteet	76
	Virallislähteet	80
	Oikeustapaukset	81

Kuviot

Kuvio 1: Perintöveron määrä euroina perintöosan ja veroluokan mukaan	32
--	----

Taulukot

Taulukko 1: Perintöveron määrät veroluokan mukaan Suomessa	32
Taulukko 2: 100 000 euron omaisuuteen pidätetyn hallintaoikeuden arvo perintöverotuksessa	35
Taulukko 3: Omaisuuden sijaintivaltion määrittäminen Yhdysvaltojen verosopimuksen mukaan	53
Taulukko 4: Suomen verotusoikeuden alainen omaisuus perintöverosopimusten mukaan	66
Taulukko 5: Perintöverotus pääpiirteittäin verosopimusmaittain	68

Lyhenteet

HE	Hallituksen esitys
PerVL	Perintö- ja lahjaverolaki (378/1940)
TVL	Tuloverolaki (1535/1992)
PK	Suomen perintökaari (40/1965)

1 Johdanto

1.1 Johdatus aiheeseen

Julkisen talouden tulot koostuvat merkittävilta osin verojen ja veronluonteisten maksujen keräämisestä.¹ Veroa kannetaan muun muassa verovelvollisten saamista ansio- ja pääomatuloista, lahjoista, koroista sekä perinnöistä. Verotuksen rooli on keskeinen, sillä se turvaa valtion ja kuntien tarvitsemat tulot palveluiden tuottamiseen². Tällä niin sanottuilla fiskaalisella näkökulmalla perustellaan pitkälti kaikkia muitakin kerättäviä veroja. Perustelu on toimiva, sillä verotuksen avulla saaduilla tuloilla rahoitetaan esimerkiksi koulutusta, terveydenhuoltoa, infrastruktuuria ja muita julkisia palveluita sekä turvataan hyvinvointivaltion toimintaa. Lisäksi verotuksella voidaan vaikuttaa yhteiskunnan tulonjakoon ja ohjata kansalaisten toimintaa esimerkiksi ympäristöystävällisempään suuntaan³, esimerkiksi alkoholi- ja tupakkaverojen muodossa.

Verotuksen tavoitteet ja perusteet muodostavat pohjan verotusjärjestelmälle toiminnalle. Tavoitteena on oikeudenmukainen verotus, joka ottaa huomioon eri tuloryhmien kyvyn maksaa veroja. Perusteilla puolestaan määritellään, mitkä tulot ja varallisuus kuuluvat verotuksen piiriin ja edelleen millä perusteilla näistä veroja määrätään, kuten minkä arvoiseksi kukin omaisuuserä lasketaan. Näiden tavoitteiden ja perusteiden avulla muodostuu verotusta koskevaa lainsäädäntöä⁴ ja Verohallinnon työssään luomaa verotuskäytäntöä, joita myös sovelletaan verotusmenettelyssä⁵.

Yksi Suomessa kannettavista veroista on perintövero. Perintöverosta säädetään perintö- ja lahjaverolaissa (378/1940, PerVL). Perintöverovelvollinen lain mukaan on yleisesti se,

---

¹ Valtiokonttori 2024.

² Ossa, 2024: 1.2.1

³ Määttä, 2007, s. 9

⁴ Tässä tutkielmassa käsitellään erityisesti perintö- ja lahjaverolain mukaista lainsäädäntöä.

⁵ Laki verotusmenettelystä (1558/1995) antaa hallinnolliset raamit, joiden puitteissa Verohallinnon on verotusmenettely toteutettava.

joka saa perittävän kuoleman takia tai muutoin omaisuutta perintönä tai testamentilla⁶. Veroa kannetaan saajilta perittävän omaisuuden arvoon perustuen. Perintöverotus on siis toisin sanoen vastikkeettoman varallisuuden lisäyksen verottamista eli tarkkaan määriteltyä varallisuusverotusta⁷.

Perintöveroa ei kuitenkaan kanneta omaisuudesta, joka on annettu testamentilla tai muutoin valtiolle tai sen laitokselle, maakunnalle, hyvinvointialueelle, kunnalle, kuntayhtymälle, seurakunnalle tai muulle uskonnolliselle yhdyskunnalle sekä armeliaisuus- tai opetuslaitokselle (PerVL 1:2.1 §). Samantyyppinen vapautus koskee perintöä, joka on annettu aatteelliselle yhdistykselle tai muulle yhteisölle, laitokselle tai säätiölle, jolla on yleishyödyllinen tarkoitus. Siten esimerkiksi moni yleishyödyllinen yhdistys voikin saada varoja toimintaansa varten testamenttilahjoituksilla⁸.

Kuoleman jälkeisistä toimista aiheutuu usein monenlaisia kysymyksiä omaisten ja kuolinpesän asioiden kantilta. Miten hautaus toimitetaan, kuka hoitaa vainajan ja kuolinpesän laskut sekä kuka saa edesmenneen omaisuutta? Näiden asioiden jälkeen nousevat kysymykset koskien perintöverotusta, eli miten perintönä tai testamentilla saatua omaisuutta verotetaan Suomessa. Varsin usein perintövero on kaikista eniten puhetta aiheuttavin⁹. Perintöä koskevilta riidoilta ei useinkaan voida välttyä, jos laaditulla testamentilla muutetaan lakisääteistä perimysjärjestystä rintaperillisten vahingoksi.

---

⁶ Ero perintö- ja testamenttisaannon välillä on perittävän sukulaisuussuhteissa perinnönjättäjään. Rintaperillisten (lasten tai muiden laillisten perijöiden) saamaan perintöön liittyy oikeus lakiosaan, kun taas testamentilla voidaan perimysjärjestystä ja lakiosan vaatiminen tietyssä tapauksessa ohittaa. Kyse voi siitä, että testamentilla määrätään omaisuus yleishyödylliselle yhteisölle, mikäli perinnönjättäjällä ei ole rintaperillisiä tai hän haluaa ohittaa perimysjärjestyksen pätevistä syistä.

⁷ OECD, 2021, 2.1 Characteristics of inheritance Taxation

⁸ Monesti yleishyödylliset hyväntekeväisyysjärjestöt ylläpitävät ohjeistuksia, joilla testamentintekijöitä ohjeistetaan nimellisesti testamentin tekemisessä.

⁹ Perintöverotuksen kritisointia harjoitetaan ahkerasti argumenteilla, jotka koskevat sukupolvenvaihdosta sekä omaisen kuolemasta johtuvaa kärsimystä, jonka lisäksi omaisuus vielä verotetaan erikseen rahallisesti valtion toimesta.

Testamenttimääräyksellä voidaankin muuttaa tai sivuuttaa lakimääräinen perimysjärjestys¹⁰. Mikäli elossa olevia perijöitä ei löydy, omaisuus menee lopulta valtiolle.

Omasta varallisuudestaan kuoleman varalta määrääminen on suhteellisen vapaata¹¹. Rintaperillisillä on kuitenkin oikeus lakiosaan, jonka suuruus on puolet heille kuuluvan perintöosuuden määrästä. Yhden rintaperillisen tilanteessa tämä tarkoittaa sitä, että ai-noastaan 50 %:n osuus perinnöstä voidaan testamentilla määrätä, jollekin toiselle osa-puolelle, loukkaamatta lakiosaansa oikeutettua perillistä.

Suomalainen perintöverotus on suhteellisen hyvin säädeltyä ja siihen liittyy paljon oi-keuskäytäntöä. Maan sisäisten perintötilanteiden verokohtelu on hyvinkin ennakoitavaa ja siihen on mahdollista saada kattavaa neuvontaa. Suomalaisen perinnönsaajan saaman perintöosuuden vero on hyvinkin helppo laskea itse kuoleman jälkeen laaditun perukir-jan pohjalta. Aina näin ei kuitenkaan ole, mikäli peritty omaisuus sijaitsee ulkomailla ko-konaan tai osittain. Oman vaikeutensa perintöverotukseen tuokin perillisten tietämättö-myys ulkomaisen valtion perimyksen vaikuttavista säännöistä sekä mahdollisesti muista sovellettavaksi tulevista säädöksistä. Vainajalla voi samaan aikaan olla sekä vieraan val-tion kansalaisuus, että kiinteä asuinpaikka Suomessa. Tämän lisäksi osa perittävästä omaisuudesta voi sijaita vain osittain ulkomailla. Tällaiset tulkintaa vaativat asiat tuovat päänvaivaa perintöverotuksen toimittamisen yhteydessä

Tämän tutkielman osalta keskitytään tarkastelemaan sitä, miten Suomessa asuvan pe-rinnön- tai testamentinsaajan perintöverotus määräytyy tilanteessa, jossa perinnönjät-täjä ei ole Suomen kansalainen, saati asu Suomessa, eikä perittävä omaisuuskaan ole Suomen kamaralla. Erityisesti tarkastellaan sitä, miten eri valtioiden kanssa solmitut pe-rintöverosopimukset tilanteeseen edelleen vaikuttavat. Kansainväliset perintötilanteet

---

¹⁰ Lakiosaansa oikeutettujen perillisten lakiosaoikeuden syrjäyttäminen on mahdollista testamentilla perin-tökaaren (40/1965) 15:4.2 § mukaisesti, jos perillinen on syvästi loukannut perittävästä tai tämän sukulaista tahalliseksi rikoksella tai elämällä kunniantonta ja epäsiiveellistä elämää.

¹¹ Testamentinteko on kuitenkin hyvinkin määrämuotoista kirjallisen muodon vaatimuksen ja todistajien osalta.

perheen sisälläkään eivät enää ole mitään uutta, sillä muuttoliikkeiden seurauksena myös omaisuuserät ovat vaihtaneet sijaintiaan ulkomaille perhesuhteiden monipuolistuksessa.

Aihe on erittäin tärkeä, sillä mikäli sekä perinnönjättäjän jäämistöä verotettaisiin ensin ulkomailla, kuin myös perinnönsaajaa saamastaan osuudesta Suomessa, päädyttäisiin kaksinkertaisen verotuksen tilanteeseen, jota nimenomaan pyritään poistamaan¹².

1.2 Tutkielman taustasta

Tutkielman taustan osalta voidaan todeta perintöverotukseen liittyvän tutkimuksen olevan tarpeen ja ajankohtaista myös Suomen veropoliittisessa kentässä.¹³ Tutkimustarpeeseen vaikuttaa luonnollisesti myös kansainvälisten perimystilanteiden lisääntyminen. Tutkijalle itselleenkin asia on erittäin merkityksellinen ja ajankohtainen. Tutkielmaa voidaan hyödyntää eräänlaisena katsauksena perintöverotuksen nykytilaan kansainvälisissä tilanteissa ja hyödyllisenä tietopakettina vastaavanlaisten tilanteiden esiintyessä tutkielman lukijoille.

Tutkielman taustalle voidaan ajatella seuraava tapahtumaketju, jonka mukaisesti asiaa on lähestytty myös tutkielmassa: Ensin Suomessa asuva perillinen saa tiedon ulkomailla kuolleen perillisen kuolemasta. Tämän jälkeen perillinen selvittää Suomen perintö- ja lahjaverolain säännöksiä ja toteaa olevansa perintöverovelvollinen saamastaan perintöosasta myös ulkomaiden osalta. Lain esitöistä kuitenkin havaitaan, että maakohtainen perintöverosopimus voi rajoittaa verotusoikeutta, tai ulkomaille maksettu vero voidaan vaihtoehtoisesti hyvittää Suomessa. Perintöverosopimus on valtiosopimuksena erityissäädos, joka syrjäyttää yleislain eli perintö- ja lahjaverolain. Huomataan perintöveroso-

---

¹² Kts. esim. (SopS 18/1952, Sopimus Suomen Tasavallan ja Amerikan Yhdysvaltain välillä jäämistön ja perinnön kaksinkertaisen verotuksen ehkäisemiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi).

¹³ Perintöverotuksen vaihtaminen luovutusvoitosta maksettavaan veroon on ollut esillä etenkin kuluvalle hallituskaudella, ja luopumisen vaikutusten selvittäminen kirjattu hallitusohjelmaan.

pimuksen osalta, että Suomen perintöveroa määrättäessä jätetään lukuun ottamatta ulkomailla sijaitseva omaisuus. Perillinen saa annettuaan perintöveroilmoituksen lopulta perintöveropäätöksen, jossa veroa ei määrätä lainkaan ulkomailta saadun perinnön osalta.

Tutkielmassa lähdetään liikkeelle siis ensin perintöverotuksen yleissäännöistä ja laajennetaan siihen vaikuttavia asioita ja päädytään lopulta maakohtaisiin poikkeuksiin, joita kansainväliset verotussopimukset voivat aiheuttaa. Koska tilanteet vaihtelevat suuresti jokaisen perimystilanteen osalta, kaikkia niitä ei voida tarkastella. Esimerkiksi ulkomaisen lain mukaan solmittu avioliitto sekä esimerkiksi toisen maan soveltama laki vaikuttaa perintöosaan sekä sitä kautta määräytyvään perintöveroon. Tutkielmaan perehdyttäessä on huomioitava, että tutkielmassa lähestytään perintöverotusta yksittäisen verovelvollisen näkökulmasta, eikä niinkään suuren yrityserijän näkövinkkelistä. Myös avioliittojen vaikutukset sivuutetaan.

1.3 Tutkimuskysymykset ja tavoitteet

Tutkielman tavoitteena on tutkia lainopin keinoin sitä, miten Suomessa asuvan perinnöntai testamentinsaajan perintöverotus määräytyy, mikäli perinnönjättäjä ei Suomen kansalainen, eikä hänellä ole asuinpaikkaa Suomessa. Tavoitteeseen liittyen selvitetään erityisesti, miten Suomen eräiden valtioiden kanssa laaditut verosopimukset vaikuttavat perintöveroon. Parhaiten tähän tavoitteeseen päästään, kun selvitetään, millainen lainsäädäntökokonaisuus rajat ylittävään perimykseen liittyy ja millaista jo olemassa olevaa lainsäädäntöä ja oikeuskäytäntöä Suomen perintöverotukseen kansainvälisten perimysten osalta liittyy.

Tämän vuoksi asetan seuraavat kaksi tutkimuskysymystä, joihin pyrin tutkielmassa vastaamaan:

1. Minkälainen on kansainvälistä perintöverotusta koskeva lainsäädännöllinen ja oikeustapauksien luoma kokonaisuus, joka Suomessa asuvaa perinnön ja testamentinsaajaa koskettaa?
2. Miten kansainväliset verosopimukset vaikuttavat Suomessa asuvan perinnönsaajan perintöverotuksen toimittamiseen Suomessa?

Ensimmäisen tutkimuskysymyksen avulla pyritään hahmottamaan kansainvälisessä perintöverotuksessa sovellettavien säädösten ja oikeustapausten kokonaisuuden sekä niiden vaikutukset Suomessa asuviin perinnönsaajiin.

Toinen tutkimuskysymys keskittyy Suomen eri maiden kanssa solmimien kansainvälisten verosopimusten vaikutuksiin perintöverotuksen toimittamisessa. Tarkoituksena on tarkastella ensinnäkin, millainen riski kaksinkertaiseen verotukseen perintöverotuksen yhteydessä on, millaisia kansainvälisiä verosopimuksia Suomi on solminut muiden maiden kanssa, miten nämä sopimukset vaikuttavat omaisuuden verotusoikeuden jakautumiseen sekä millaisia vaikutuksia sopimukset tuovat perintöverotukseen.

Tutkimuksen tuloksena saadaan ymmärrys siitä, miten perintöverosopimukset vaikuttavat perintöverotukseen. Lisätavoitteena voidaan pitää myös sitä, että tutkielma tuottaisi keskitettyä tietoa perillisille, jotka saavat perinnön ulkomailta.

1.4 Tutkimusmenetelmistä ja rakenteesta

Tutkimuksen metodina käytetään perinteistä lainoppia eli oikeusdogmatiikkaa. Lainopissa keskitytään voimassa olevaan oikeuteen ja pyritään systematisoimaan lakia ja sen esitöitä ja lainsäätäjän tarkoitusta¹⁴. Lainoppi onkin oikeustieteen perinteinen ydinalue, jolla selvitetään normien sisältöä tutkimalla voimassa olevaa oikeutta, sen merkitystä ja mikä merkitys muilla oikeuslähteillä on niihin. Eräiden tulkintojen mukaisesti kyse on tulkintatieteestä ja eräänlaisesta humanistisesta sellaisesta. Tällöinkin lähteenä käytetään

---

¹⁴ Hirvonen, 2011, s. 21

pääasiallisesti aiheeseen liittyvää kirjallisuutta.¹⁵ Oman lisänsä tutkimukseen tuovat oikeustapaukset, joissa käsitellään kansainvälistä perintöverotustilannetta, ja jotka antavat tuomioistuinten muodostaman tulkinnan oikeusnormeihin.

Tutkielmassa kulkevat rinta rinnan sekä yksityisoikeuden, että julkisoikeuden puolen oikeussäännökset. Yksityisoikeuden alaan voidaan lukea perhe- ja jäämistöoikeus, kun taas perintöveron määräytyminen kuuluu vero-oikeuden alaan ja sitä kautta osaksi julkisoikeutta. Keskeisenä perintöoikeuden alaan kuuluvana lakina perintökaari (40/1965) sekä vero-oikeuden puolelta perintö- ja lahjaverolaki (378/1940).

Lainopin keinoin selvitetään lopulta, mitä voimassa olevat Suomen solmimat verosopimukset määräävät perintöverotuksesta tilanteessa, jossa perinnönjättäjä on verosopimuksen Suomen kanssa tehneen maan asukas ja ainakin osa perittävästä omaisuudesta sijaitsee kyseisessä maassa. Lisäksi on syytä rajata tutkimusta verosopimusten käsittelyyn yhteydessä niin, että perinnönsaajalla oletetaan kuolinhetkellä olevan kiinteä kotipaikka Suomessa.

Näin pystytään vastaamaan asetettuihin tutkimuskysymyksiin mahdollisimman laajasti, kuitenkin käsittelemättä jokaista mahdollista tilannetta. On oletettavaa, että Suomessa asuvien verovelvollisten mielenkiinto kohdistuu etenkin ulkomailta tulleen perinnön verotukseen, joka yleistyy väkisinkin kansainvälisten avioliittojen sekä perhesuhteiden laajenemisen kautta. Suomen perintöverotus on tarpeellista käydä peruspiirteiltään lävitse verovelvollisuuden, veron määrän ja huojennusten osalta. Lisäksi esitellään jäämistöverotuksen perusteet. Vasta tämän jälkeen voidaan keskittyä kansainväliseen perintöverotukseen, lainvalintasäännöksiin sekä Suomen laatimiin verosopimuksiin muiden maiden kanssa.

---

¹⁵ Hirvonen, 2011, s. 23–24

Oikeustapaukset tuovat erittäin tervetulleeseen näkökulman siihen, miten erilaisia tilanteita tulisi tulkita oikeusjärjestyksen näkökulmasta. Erilaisilla tilanteilla tarkoitetaan sitä, miten perintöverotus Suomessa muuttuu, kun perinnönjättäjä on muun maan kansalainen ja perittävä omaisuus sijaitsee vieraassa valtiossa. Kolehmainen mukaan lainopillinen tutkielma voi tuntua perustuvan tutkijan omaan ajatukseen jonkin tietyn tulkinnan oikeudellisesta merkityksestä sekä oikeellisuudesta¹⁶. Tässä tapauksessa Suomen ja Yhdysvaltojen välinen perintöverosopimus, joka vaikuttaa maiden välisien perintösaantojen verotukseen, on antanut juuri tarvittavan kipinän työn tekemiseen.

Tutkimuksen johdantoluvussa annetaan katsaus tutkimuksen taustaan sekä määritellään tutkimuksen tavoitteet sekä tutkimuskysymykset ja pyritään tuomaan käsiteltävä asia ymmärrettävään muotoon loppututkielman osalta.

Toisen luvun osalta avataan Suomalaisen perintöverotuksen yleiset periaatteet ja keskeiset säännökset, jotka nykyisellään vaikuttavat perintöverotukseen. Kappaleessa siis eritellään perintöverotukseen vaikuttavat lait sekä pohditaan perintöverotuksen tarkoitusta ja oikeutusta. Tämän lisäksi laajennetaan perintöoikeuteen vaikuttavia asioita, kuten EU:n perintöasetus, jolla määritellään sovellettava perimysstatuutti, eli minkä maan lainsäädäntö on soveltuva kuhunkin perimystilanteeseen.

Kolmannessa luvussa puolestaan käsitellään kaksinkertaisen verotuksen riskiä, sen poistamista ja Suomen solmimia kansainvälisiä verosopimuksia ja niiden artikloiden sisältöä, jotka käsittelevät verotusoikeuden jakautumista sekä kaksinkertaisen verotuksen poistamista. Luvussa avataan verosopimusten sisältöä sekä vaikutuksia Suomessa asuvan perillisen osalta.

Kansainväliset verosopimusten vaikutuksia perintöveron käsitellään neljännessä luvussa. Erityisesti halutaan tietää, millainen omaisuus on verotusoikeuden alaista Suo-

---

¹⁶ Kolehmainen, 2016, s. 114

messa verosopimustilanteissa, ja miten verotusoikeuden jakautuminen vaikuttaa perintöveron määrään. Suomessa asuvan perillisen osalta on varmasti myös kiinnostavaa avata pintapuolisesti verosopimusmaiden perintöverotusta.

Yhteenvetokappaleessa tehdään johtopäätökset tutkielman tuloksista sekä tehdään muutamia ajankohtaisia pohdintoja mahdollisen tulevaisuuden lainsäädännön osalta sekä perintöverotuksen tulevaisuudesta. Perintöverotuksen toimittamiseen tuodaan henkilökohtaisen kokemuksen kautta lisäksi muutamia ehdotuksia *lex ferenda* -tyyppisesti, eli annetaan suosituksia tulevaisuuden kannalta.

*Omistan tutkielmani edesmenneelle kummitädilleni,
Lentokapteeni Mary C. Morrikselle (1950–2022).*

*“Her wings were not bound by the earth,
but now she soars among the eternal skies.
Forever in our hearts, forever in the heavens.”
– Eleanor Whitman*

2 Perintöverotuksesta

2.1 Perintöveron tarkoituksesta

Perintövero on luonteeltaan vastikkeettoman varallisuuden lisääntymiseen kohdistuva vero. Samantyyppinen vero kohdistuu esimerkiksi arpajaisvoittoihin, jotka perustuvat sattumaan¹⁷. Perintöverotuksen tavoitteet puolestaan voidaan jakaa fiskaalisiin ja jakopoliittisiin. Fiskaalisella tarkoitetaan sitä, että valtion rahalliset tarpeet saadaan tyydytettyä ja jakopoliittisilla sitä, että tulot ja varallisuus jaetaan uudestaan verotuksen keinoin, jolla ehkäistään varallisuuden keskittymistä¹⁸. Huolimatta tästä jakopoliittisesta tavoitteesta, varallisuuserot ovat kuitenkin kasvussa, joten tätä tavoitetta, ja sen toteutumista tarvinnee tarkastella lisää jatkossakin¹⁹.

Perintövero on siis tarkoitettu hillitsemään perillisen omaisuuden lisäyksestä aiheutuvaa varallisuuden kasvua sekä varallisuuseroja. Perintöveron oikeutusta perustellaan usein yhteiskunnallisen tasa-arvon edistämisellä. Koska perintövero on progressiivinen, toisin kuin luovutusvoittovero, jonka prosentti on kaikille sama, se vähentää suurten omaisuuserien keskittymistä yksittäisille perillisille ja samalla kerää varoja julkisen sektorin tarpeisiin. Käytännössä oletetaan siis, että suuren perinnön saajalla on usein myös enemmän varallisuutta saannon jälkeen maksaa veroa. Luonnollisesti perintöveron kannattajat korostavat sen merkitystä yhteiskunnan hyvinvoinnin ylläpitämisessä, sillä verotuotot käytetään muun muassa julkisten palveluiden rahoittamiseen.

Yksi yleisimmistä perintöverotuksen kritiikin kohteista on veron koettu epäoikeudenmukaisuus, erityisesti tilanteissa, joissa peritty omaisuus on sidottu kiinteistöihin tai muihin epälikvideihin varoihin, mikä voi pakottaa perilliset myymään omaisuutta verojen katta-

---

¹⁷ Arpajaisveroa peritään 1,5 % arpajaisten arpojen toteutuneesta myyntihinnasta (Arpajaisverolaki 552/1992 4 §). Arvonnan järjestäjä tai toimeenpanija vastaa veron maksamisesta voittajan eli verovelvollisen puolesta.

¹⁸ Ossa, 2024, 1.2 Perintö- ja lahjaveron perustelu

¹⁹ Törmälehto, 2018

miseksi. Lisäksi on esitetty, että perintövero saattaa olla haitallinen perheyriyten jatkuuudelle, sillä yritysten periminen voi tulla taloudellisesti haastavaksi korkeiden verojen vuoksi²⁰. Kritiikkiä on kohdistunut myös siihen, että perintövero saattaa ohjata varsinkin varakkaita henkilöitä suunnittelemaan omaisuutensa tai asuinpaikkansa siirtoja ulkomaille jo elinaikanaan verotuksen välttämiseksi, mikä puolestaan heikentää veron tuotavuutta veropohjan kaventumisen vuoksi.

Lisäksi arvostelun kohteena voidaan pitää veron osalta sen kaksinkertaisen verotuksen luonnetta. Onhan perittävästä omaisuudesta maksettu vero esimerkiksi ansiotuloverotuksen yhteydessä. Toisaalta samoin voitaisiin myös ajatella, että kyse ei ole samasta veronmaksajasta, johon verotus kohdistuu ja toisaalta, jos perintöveroa voitaisiin pitää kaksinkertaisena verotuksena, tultaisiin samaan lopputulemaan kaikkien kulutusverojen, kuten arvonlisäveron ja tupakkaveron kanssa. Kulutusverot nimittäin pääsääntöisesti maksetaan palkkatulolla, josta on jo maksettu tuloveroa.²¹

Perintöverotuksella puututaan sukupolvien väliseen varallisuuden siirtymiseen, sekä Perustuslain (731/1999) 15 §:ssä säädettyyn omaisuuden suojaan. Perustuslain omaisuuden suojalla turvataan kansalaisten oikeus omaisuuteen, ilman pelkoa laittoman riistämisen tai perusteettoman lunastamisen kautta. Koska verotus perustuu samalla tavalla perustuslakiin (731/1999, 81 §), voidaan verotusta pitää oikeutettuna, mikäli se on kohtuullista, ennakoitavaa ja oikeudenmukaista. Täten vero tulee kantaa jokaiselta samoin perustein, eikä se saa johtaa kohtuuttomaan lopputulokseen kuten omaisuuden menettämiseen. Lakisidonnaisuus antaa kansalaisille myös ennakoitavuutta verokohteluun, kun verovelvollinen on oikeutettu laajalti tietoon siitä, millä perusteilla ja miten verotus toimitetaan etukäteen.

---

²⁰ Esimerkiksi Perheyriyten liitto ry tavoittelee aktiivisesti perintöverotuksen poistoa tähän argumenttiin vedoten. Kts. Perheyriyten liitto ry, 2023

²¹ Tikka, 2003, s. 390

Perintöveron oikeutusta voidaan osittain perustaa siihen näkemykseen, että tulo saadaan ikään kuin sattuman kautta, toisin kuin omalla työllä hankittu omaisuus. Tällöin perinnön saaja ei voi vaatia yhtä voimakasta oikeutusta perintöön verrattuna omasta työstä saatuun palkkaan. Ajatellaan siis, että vastikkeetta²² saadusta uudesta varallisuudesta on siis helppo maksaa veroa, mikäli se kasvattaa perinnönsaajan varallisuutta tosiasiallisesti. Monissa perintötilanteissa veronmaksukyky ei kuitenkaan lisääny, sillä peritty omaisuus ei välttämättä sisällä vaivatta rahaksi muutettavaa omaisuutta, josta määrätty perintövero voidaan maksaa.²³ Tässä tilanteessa voisikin olla järkevämpää verottaa itse vainajan jäämistöä, eikä perillisten perintöosuutta. Jäämistöverotuksessa saavutettaisiin hyvin samankaltainen lopputulos, ilman perillisten henkilökohtaista verorasitusta. Jäämistöverotus onkin vähemmän käytetty perintöverotuksen muoto muissa OECD-maissa, mutta käytössä kuitenkin esimerkiksi Koreassa, Yhdysvalloissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa.²⁴

Perintöveroa ei voi suoraan maksaa valtion nimiin siirrettävällä kiinteällä omaisuudella, kuten perintöön sisältyvillä kiinteillä rakennuksilla, vaan suoritus on tehtävä rahana. Viime kädessä perintövero kuitenkin ulosmitataan, jolloin myös kiinteä omaisuus realisoitetaan perintöveron kattamiseksi. Tämä ei ole kuitenkaan toivottu tapa, joten perintöveron maksamiseen annetaan Verohallinnon toimesta tarvittaessa huomattava maksuaika.²⁵ Huomattavasta maksuajasta huolimatta tältä ajalta peritään kuitenkin viivästyskorkoa perintöveron koko määrästä, jolloin perinnönsaajan ongelman ratkaisulle annetaan aikaa, mutta sillä on hintansa.

Määrättävän perintöveron määrään voi tehokkaasti kuitenkin vaikuttaa Suomen sisäisessä perintötapauksessa vain muutamalla keinolla: Luopumalla perinnöstä kokonaan tai

---

²² Vastikkeetta saatu testamentti- tai perintösaantoa vertautuu lahjoitukseen, jonka eteen saaja ei ole antanut panosta

²³ Ossa, 2024: 1.2.3

²⁴ OECD, 2021, 3.1.1 The majority of OECD countries tax inheritances

²⁵ Maksamatonta perintöveroa, jonka eräpäivä on 1.1.2024 tai sen jälkeen, ei ulosmitata ennen kuin eräpäivästä on kulunut 10 vuotta. (PerVL (1196/2023) 52.3 §)

luopumalla testamentista kokonaan tai osittain²⁶. Perinnöstä luopuminen omien lasten hyväksi onkin erittäin verotehokas keino siirtää omaisuutta sukupolvien yli.

2.2 Perintövero Suomen historiassa

Itsenäisen Suomen ensimmäinen perintö- ja lahjaverolaki säädettiin vuonna 1919. Tätä ennenkin Ruotsin ja Venäjän vallan aikana veroa kannettiin kuolinpesän varallisuudesta esimerkiksi leimaveron, köyhäinsadanneksen sekä suostuntaveron muodossa. Myös testamentin ja perinnönjaon yhteydessä maksettiin leimaveroa asiakirjojen laadinnasta sekä kuolinpesän omaisuuteen perustuen.²⁷ Perintöveroa on kannettu sittemmin perinnöistä perintöosuuteen perustuen 1919 alkaen²⁸. Vuoden 1921 lakimuutoksella tarkennettiin erityisesti varojen arvostamiseen, kantotapaan sekä määräämiseen liittyviä ongelmia, joita tuolloin vaillinaiseksi jäänyt laki jätti huomioimatta²⁹.

Vuonna 1940 säädetty nykyinen perintö- ja lahjaverolaki on ollut muutosten kohteina useasti. Pääasialliset muutokset perintöä koskien sen jälkeen ovat kohdistuneet veroluokkiin sekä niistä määrättävään veron määrään. Alkuperäisestä neljästä erillisestä veroluokasta on luovuttu vähitellen ja veroluokkien osalta siirrytty kahden luokan malliin.

Perintövero oli hyvin siedetty vero ennen luovutusvoittoverotuksen uudistusta 1986³⁰. Tämä johtui siitä, että perintö- ja lahjavero oli ainoa veroseuraamus perinnöstä. Täten vastikkeettomasti saadusta omaisuudesta pystyi myynnillä saavuttamaan korkean tuoton. Kun tämä yhdistettiin perukirjaan merkittävään mahdollisimman alhaiseen arvoon verovelvollisen toimesta, sekä puutteisiin verovalvonnassa, jäi veron tuotto alhaiseksi.

---

²⁶ Testamentilla saadusta omaisuudesta voi luopua myös osittain, esimerkiksi pitämällä itsellään ainoastaan kiinteistön hallintaoikeus (KHO:1978-II-635). Myös perillisen lakiosasta luopuminen vain osittain siten, että jäljelle jäävä perintöosuus alittaa verotettavan rajan (20 000 €) on pidetty mahdollisena. (Kts. KHO 2013:52)

²⁷ Henttula, 2005, s. 24-27,

²⁸ Henttula, 2005, s. 27, Kts. Laki perintö- ja lahjaverosta (85/1919)

²⁹ HE 46/1921 vp., s. 1

³⁰ Kangas, 2023. s. 578

Kun perintöverotuksessa ei ollut käytetty omaisuuden käypiä arvoja verotuksen perustana, perintö- ja lahjaveron tuotto jäi olemattomaksi. Vielä 1970-luvun alussa perintöveron tuotto oli vain 6,4 miljoonaa euroa.³¹ Uudistuksen jälkeen omaisuus kannatti kuitenkin arvostaa mahdollisimman lähelle käypää arvoa, jotta omaisuuden realisoinnissa ei syntynyt korkeammin verotettua luovutusvoittoa.

Veroteoreettisesti saatu perintö jättäjästä riippumatta on saajansa tuloa. Haig-Simonsin tuloteorian mukaisesti verovelvollisen tuloa on kaikki verovuoden lopussa ja sen alussa olleen kertyneen omaisuuden erotus.³² Saatu perintö lisää positiivista erotusta, joten sen voidaan katsoa olevan saajansa tuloa. Perinnönsaajan veronmaksukyky yleensä tässä yhteydessä myös lisääntyy, muttei läheskään aina, mikäli saanto ei sisällä veron maksuun tarvittavaa likvidiä varallisuutta, vaan esimerkiksi vaikeasti realisoitavaa kiinteää omaisuutta. Myöskään perheen sisäisissä perimistilanteissa kotitalous ei saa mistään niin sanottua uutta varallisuutta, joka nostaisi tosiasiallisesti veronmaksukykyä. Täten esimerkiksi lesken ja alaikäisen tai muutoin omaan elatukseensa kykenemättömän lapsen perintöverotuksen lieventäminen lienee perusteltua. Huojennukset perintöveron laskentaperusteeseen edellä mainituille perinnönsaajille on ollut lakiin kirjatuksi vuoden 1921 uudistuksen yhteydessä.³³

Suomessa tapahtuneen kuolemantapauksen jälkeen muodostuu vainajan mukaan nimetty kuolinpesä. Vainajan omaisuus siirtyy kuolinhetken jälkeen kuolinpesän haltuun. Tämän jälkeen järjestetään perunkirjoitustilaisuus, jonka pohjalta laaditaan perukirja. Perukirjaan merkitään vainajan varat, velat sekä perillisten tiedot. Perukirjan liitteinä käytetään yleisimmin suku- ja virkatodistuksia³⁴ perillissuhteiden selvittämiseksi. Näiden lisäksi testamenttimääräyksen saajiksi merkityt kirjataan perukirjaan.

---

³¹ Kangas, 2023, s. 578

³² Andersson, 2006, s. 21

³³ HE 46/1921 vp., s. 3

³⁴ Virkatodistus on uskonnollisten yhdyskuntien käyttämä nimitys vainajan sukuselvityksestä. Sukuselvityksen ja virkatodistuksen tiedot ovat pääsääntöisesti yhtenevät.

Perintöverotuksen toimittaa Verohallinto³⁵. Verotus toimitetaan perukirjaan perustuen, joten perukirjan toimittamista voidaan pitää eräänlaisena kuolinpesän tai vainajan tai hänen jäämistönsä viimeisenä veroilmoituksena. Huomioitavaa on toki, että perukirjaan merkityt käyvät arvot omaisuudesta ovat uskottujen miesten sekä perinnön saajien arvioita, vaikkakin yleisesti käytettyjä verotuksen pohjana.

2.3 Perintöverovelvollisuudesta

Perintöverovelvollisuuden suorittamisvelvollisuutta ja määrää käsitellään perintö- ja lahjaverolain toisessa luvussa. Perintöverovelvollisuus alkaa perintö- ja lahjaverolain 5 §:n mukaisesti perinnönjättäjän kuolemasta. Verovelvollinen on se, joka perintönä tai testamentilla saa omaisuutta (PerVL 1.1 §). Veroa ei kuitenkaan suoriteta omaisuudesta, mikä on siirtynyt valtiolle, kunnalle, kirkolle, tai se on annettu yleishyödyllistä tarkoitusta harjoittavalle yhteisölle³⁶ (PerVL 2.1).

Maan sisäisissä perimystapauksissa sovellettava laki löytyy perintö- ja lahjaverolain 4 § osalta.

Perintöveroa on suoritettava:

- 1) *perintönä tai testamentilla saadusta omaisuudesta, jos perinnönjättäjä taikka perillinen tai testamentinsaaja asui kuolinhetkellä Suomessa; sekä*
- 2) *perintönä tai testamentilla saadusta Suomessa olevasta kiinteästä omaisuudesta sekä sellaisen yhteisön osakkeista tai osuuksista, jonka varoista enemmän kuin 50 prosenttia muodostuu Suomessa olevasta kiinteästä omaisuudesta. (PerVL 4.1 §)*

---

³⁵ Lindholm, 2020, s. 71

³⁶ Yleishyödyllisiä yhteisöjä voivat olla säätiöt, yhdistykset, yhteisöt ja laitokset, joiden tarkoitus on tieteellinen, taiteellinen, kansanvalistusta, maanpuolustusta tai kotimaista elinkeinoelämää edistävä tahi muuten yleishyödyllinen.

Laki ottaa kantaa siis ainakin Suomessa sijaitsevaan kiinteään ja irtaimeen omaisuuteen sekä yhteisön osakkeisiin ja osuuksiin, joiden varallisuudesta yli 50 % muodostuu Suomessa olevassa kiinteästä omaisuudesta. Edellä mainittua omaisuutta voisi olla esimerkiksi asunto-osakeyhtiön osakkeet³⁷ sekä Suomen yhteisöläinsäädännön mukaan perustetun yrityksen osakkeet, jolla on kiinteä toimipaikka Suomessa (PerVL 4.1, 2. kohta). Omaisuuslajin tarkastelun osalta sekä aineellinen ja aineeton omaisuus ovat molemmat veronalaisia. Varallisuudelle on kuitenkin voitava kirjata euromääräinen arvo.³⁸

Perintöverotus kohdistuu lain sanamuodon mukaisesti vain omaisuuteen, joka siirtyy kuolinhetkellä vainajalta perilliselle tai testamentinsaajalle lain mukaan. Siten kolmannen osapuolen maksaman kuolemanvaraisavustuksen ei voida katsoa kasvattavan kuolinpesän varallisuutta eikä siitä makseta perintöveroa.³⁹

Perintöveroa maksetaan osittain kuitenkin henkivakuutuskorvauksista (PerVL 7 a §). Tällaisia korvauksia voivat olla esimerkiksi eri järjestöjen jäsenilleen ottamat kuolemanvarakuutukset, vakuutusyhtiöiden myöntämät säästöhenkivakuutukset sekä puhtaasti kuoleman varalta otettu riskihenkivakuutus. Kyseisten korvausten liittyminen perintöosuuteen on mahdollista myös ulkomailta saadun perinnön yhteydessä, mikäli jäämistöön kuuluu kyseisiä korvauksia.

Pääsääntöisesti kuoleman varalta maksettavat korvaukset maksetaan edunsaajalle, joka on määritelty vakuutuskirjassa tai -sopimuksessa. Edunsaaja voi olla esimerkiksi kuolinpesä, rintaperilliset, muut nimetyt henkilöt tai tietty yhteisö. Jos erillistä edunsaajaa ei ole määritelty, korvaus maksetaan yleensä kuolinpesälle.

---

³⁷ Aarnio ym., 2024, s. 274

³⁸ Puronen, 2015, s. 92

³⁹ KHO: 1976-T-701; Kuolinpesälle maksettu hautausavustus ei ollut perintöverolain alaista omaisuutta.

Perintö- ja lahjaverolain 7 a §:n mukaan perintöverovelvollisuus koskee myös näistä vakuutuksista saatavaa vakuutuskorvausta. Perintöverovelvollisuutta ei kuitenkaan ole, mikäli vakuutuskorvaus on tuloverolaissa määriteltyä tuloa saajalleen (PerVL 7 a.1 §). Tuloverolain (1535/1992) mukaisesti tällainen vakuutukseen perustuva korvaus on veronalaista pääomatuloa, mikäli vakuutuksen edunsaaja ei ole vakuutetun kuolinpesä tai lähiomainen. (TVL 34.3 §, 2. kohta.) Lähiomaiseksi määrittely vastaa ensimmäisen perintöveroluokan mukaisia verovelvollisia⁴⁰. Lähiomaisien osalta saatu korvaus on vain perintöveron alaista. Kuolinpesään maksettu korvaus puolestaan lisää pesän varallisuutta ja tulee sitä kautta verotuksen alaiseksi perintöosuuden kautta.

Perintöveroa on edunsaajasta riippumatta kuitenkin maksettava vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen perusteella maksettavan kuolemanvarakorvauksen perusteella saadusta korvauksesta. Tällöin perintöveroa maksetaan kuitenkin enintään säästettyyn summaan asti, eikä sen tuoton osalta, joka on pääomatuloveron alaista. (PerVL 7 a.2 §)

Perintöveroa ei suoriteta kuitenkaan lainkaan perinnönjättäjän omasta tai hänen perheensä käytössä olevasta tavanomaisesta koti-irtaimistosta, kuitenkin niin, että vapaus koskee irtaimistoa enintään 4 000 euron asti (PerVL 7 b).

2.3.1 Asuinpaikkavaatimus

Suomessa asuminen voidaan nähdä eräänä perintöverovelvollisuuden edellytyksenä (PerVL 4.1 §). Tämän vaatimuksen tarkastelussa ajankohdan määräytyminen perustuu perinnönjättäjän kuolinpäivään. Suomessa asumisen edellytyksen täyttymistä tarkastellaan siis siten, että verovelvollisen katsotaan asuvan Suomessa, jos hänellä oli perittävän kuolinhetkellä varsinainen asunto ja koti Suomessa (PerVL 4.3 §).

---

⁴⁰ Ensimmäisen veroluokan mukaisia perillisiä ovat PerVL 11 § mukaisesti: aviopuoliso, lapset tai lapsenlapset, vanhemmat, adoptiolapsi tai tämän rintaperillinen, ottolapsi tai puolison lapsi. Avopuoliso tai kihlakumppani kuuluu 1. veroluokkaan perintökaaren 8 luvun 2 § mukaiseen avustuksen määrään asti.

Määritelmä on melko suppea, mikäli sitä verrataan tuloverolain 11 §:ään, jonka mukaan yleinen verovelvollisuus voi täytyä myös yli kuuden kuukauden kestävä jatkuvan oleskelun kautta. Jos henkilö oleskelee Suomessa yhtäjaksoisesti yli kuusi kuukautta, vaikka hänen varsinainen asuntonsa ja kotinsa ovat ulkomailla, hänet katsotaan tuloverotuksessa Suomessa yleisesti verovelvolliseksi muuttopäivästä lähtien (TVL 11.1 §). Suomessa pysyvästi oleskelevaa henkilöä pidetään Suomessa yleisesti verovelvollisena siitä huolimatta, että hän muuttaa pois Suomesta, kuitenkin enintään kolmen vuoden ajan pois lähtövuoden päättymisestä.

Suomesta pois muuttamisen osalta asumisen voidaan tuloverotuksen osalta katsoa päättyneen, jos verovelvollinen osoittaa olennaisten siteiden katkenneen Suomeen verovuonna (TVL 11.1 §). Olennaisesti ajan kuluessa kuitenkin näiden siteiden säilyminen muuttuu raskaammaksi veronsaajalle näyttää toteen. Niin sanotulla ”kolmen vuoden säännöllä” voidaan, ei kuitenkaan tarpeettomasti, pitää pois muuttava maasta muuttava kansalainen yleisesti verovelvollisena Suomessa. Koska kyse on kuitenkin eri verosta, ei tuloverolain mukaista jaottelua yleisen ja rajoitetun verovelvollisuuden osalta voida käyttää perintöverotuksen osalta suoraan⁴¹.

Perintö- ja lahjaverolain 4.3 §:ä edellyttää ainoastaan varsinaista asuntoa ja kotia Suomessa, on tosiasiallisesti merkittävää ainoastaan kuolinhetken määrittämä asumistilanne. Yleensä asia on helposti määriteltävissä, mikäli verovelvollisella on vain yksi asunto, joka sijaitsee Suomen kunnassa, eikä hänellä ole mitään ulkomaankytköksiä.

Asunnon ja kodin sijaintia arvioitaessa ratkaisevat siis tosiasialliset olosuhteet. Esimerkiksi etukäteen Suomen väestötietojärjestelmään kirjattu tieto kotikunnasta ei voi olla merkityksellinen, mikäli vuokrasopimusta ei ole vielä tehty eikä muuttoa ole tapahtunut. Henkikirjoilla⁴² olo tietyssä Suomen kunnassa ei välttämättä merkitse, että henkilön

---

⁴¹ Ks. KHO 2015:157, Lainsäädännössä erotellaan tarkoituksella eri verot toisistaan poikkeaviin lakeihin.

⁴² Kotikuntalain mukainen termi puoltaa sanan ”Kotikunta” käyttämistä.

asunnon ja kodin katsottaisiin olevan kyseisessä kunnassa, jos hänellä on toinen varsinainen koti ja asunto muussa valtiossa. Asunnon ja kodin voidaan katsoa olevan Suomessa vasta, jos verovelvollinen on konkreettisesti hallinnut asuntoa pysyvästi Suomessa. Myöskään pelkän kuolemantapauksen tapahtumanpaikan perusteella ei voida tehdä tulkintaa asuinpaikasta.⁴³

Varsinainen asunto on tarkoitettu pysyväisluonteiseksi. Siten arviointiin vaikuttaa se, missä henkilön taloudelliset ja perheoikeudelliset velvollisuudet sijaitsevat. Kotikuntalain tulkintaan, voitaneen turvautua kansainvälisen elämän ja usean asunnon tilanteessa. ”Jos henkilöllä on käytössään useampia asuntoja tai jos hänellä ei ole käytössään asuntoa lainkaan, hänen kotikuntansa on se kunta, jota hän perhesuhteidensa, toimeentulonsa tai muiden vastaavien seikkojen takia itse pitää kotikuntanaan ja johon hänellä on edellä mainittujen seikkojen perusteella kiintein yhteys.” (Kotikuntalaki (201/1994) 2.2 §). Vaikka verovelvollisella olisikin asuntoja useammassa valtiossa, lähtökohtaisesti vain yksi asunto niistä voi olla varsinainen asunto. Jos Suomen ja toisen valtion välillä on erillisiä säädöksiä sisältävä tulkinnasta määrittävä verosopimus, asumisvaltio määräytyy kuitenkin viime kädessä kyseisen sopimuksen mukaan⁴⁴.

2.3.2 Verovelvollisuuden alkamisesta

Perintö- ja lahjaverolain 5 §:n mukaisesti perintöveron suorittamisvelvollisuus alkaa pääsääntöisesti perinnönjättäjän kuolemasta. Tätä voidaankin monessa tapauksessa pitää pääsääntönä, josta voidaan poiketa vain 7 §:ssä mainituissa poikkeuksissa. Mikäli omaisuuden omistusoikeus siirtyy perinnönsaajalle ehdollisesti tai tosiasiallisesti vasta myöhemmin esimerkiksi lykkäävän ehdon vuoksi, kuin perinnönjättäjän kuoleman jälkeen, on perintövero kuitenkin suoritettava vasta omaisuuden siirryttyä tosiasiallisesti perinnönsaajan haltuun. (PerVL 7 §). Lainkohdan perimmäinen tarkoitus on selkeä; omaisuudesta, joka ei tosiasiallisesti ole perinnönsaajan hallussa on vaikeaa ja liki mahdotonta

---

⁴³ Puronen, 2015, s. 96

⁴⁴ Ossa, 2009, s. 30

maksaa veroa, ilman ulkoista tai jo olemassa olevaa rahoitusta, vaikka perinnönjättäjä olisi kuollutkin.

Lainkohdan tulkinnan tarve voi syntyä esimerkiksi silloin, jos saantoon liittyy lykkäävä ehto. Lykkäävä ehto voi tarkoittaa yksinkertaisimmillaan sitä, että perinnönsaaja saa testamenttimääräyksellä irtaimeen omaisuuteen pelkän hallintaoikeuden määräajaksi, ja vasta sen jälkeen omistusoikeuden⁴⁵. Lykkäävä ehto voi liittyä myös esimerkiksi saajan siviilisäätyyn tai ikään. Perintö- tai lahjaveroa ei suoriteta testamentilla saadusta elinkautisesta nautintaoikeudesta, eläkkeestä taikka muusta elinkaudeksi tai määrävuosiksi jollekin testamentilla annetusta etuudesta (PerVL 2.2 §). Pelkän hallintaoikeuden saaminen omaisuuteen siis ei ole riittävä perintöverovelvollisuuden alkamiselle, mutta omistusoikeus luonnollisesti on. Seuraavat korkeimman hallinto-oikeuden päätökset selvittävät asiaa erityisesti tilanteissa, joissa perillinen saa pelkän hallintaoikeuden ja omistusoikeus siirtyy toissijaiselle saajalle vasta ensisaajan kuoleman jälkeen.

KHO 1978-II-634

Testamentin mukaan leski sai omaisuuteen käyttöoikeuden ja vasta lesken kuoltua omaisuus siirtyi testamentissa mainitulle henkilölle omistusoikeudella, ei perintöveroa voitu määrätä lesken vielä eläessä testamentinsaajalle.

KHO:2014:141

Veljekset A ja B olivat laatineet keskinäisen testamentin, jolla eloonjäänyt saisi kuolleen omaisuuden hallintaoikeudella. Molempien kuoltua omaisuus olisi jaettu veljen C lastenlapsille pääluvun mukaan. A:n kuoltua, mutta B:n vielä eläessä, omaisuuden katsottiin olevan omistajattomassa tilassa. Siten C:n lapsenlapsille ei voitu määrätä perintöveroa B:n vielä eläessä.

Edellä mainituissa tilanteissa verovelvollisuuden alkamisen määräytyminen on ymmärrettävästi asetettu siihen hetkeen, kun omistusoikeus tosiasiallisesti siirtyy sen sijaan tuvalle saajalle. Aikaisemmassa oikeuskäytännössä tilanne on kuitenkin päinvastainen, kuten seuraavassa voidaan todeta.

---

⁴⁵ Aarnio & Kangas, 2008, s. 529-530

KHO:2000:66 30.11.2000/3133

Puolisot A ja B olivat laatineet keskinäisen testamentin. Sen mukaisesti eloonjäänyt puoliso sai hallintaoikeuden koko omaisuuteen. Jaosta molempien kuoltua oli määrätty, että A:n ja B:n poika saisi hallintaoikeuden maatilaan irtaimistoiheen ja pojan kuoltua siirtyisi omistusoikeus tilaan pojan tyttarelle. Koska pojan tytär oli isänsä sijaan tuleva perillinen, A: ja B:n testamentissa määrätty omistajaton tila A:n kuolemasta pojan kuolemaan ei ollut mahdollinen. Pojan tyttarelle määrättiin perintöverotus A:n jälkeen toimitetussa perintöverotuksessa.

Erona kahden edeltävän oikeustapauksen välillä voidaan havaita ero sukulaisuussuh-teissa. Tapauksessa KHO:2000:66 keskeiseksi eroksi voidaan katsoa ainoastaan testa-mentintekijän perillissuhde, verrattuna KHO:2014:141. Valituksenalaisen hallinto-oikeu-den päätöksen perusteluista selviää, että painoarvoa ei ole asetettu puoleen eikä toi-seen sukulaisuussuhteiden osalta valituksesta huolimatta ja oikeuskirjallisuuteen vedo-ten. Näiltä osin tuoreemman oikeustapauksen perusteluihin nojaten voitaisiin antaa ai-hetta arvioida asia, että pelkän hallintaoikeuden siirto testamentilla ensisaajalle, ja vasta tämän kuoltua omistusoikeuden siirtyminen, ei vielä aiheuta perintöverovelvollisuutta testamentintekijän kuoltua. Vaikutusta saattanee tosiasiallisesti kuitenkin olla sillä, onko ensisaajan jälkeen tuleva lopullisen omistusoikeuden saaja hallintaoikeuden saajan alemmaa polvea oleva perillinen vai ei⁴⁶. Tähän kysymykseen suoraa vastausta ei uudem-pikaan korkeimman hallinto-oikeuden päätöksistä anna selkeää vastausta.

Verohallinnon syventävissä vero-ohjeissa asiaan otetaan kantaa, kuten oikeustapaukset antaisivat ymmärtää: Suoraan alenevassa tai ylenevässä polvessa oleva perillinen (lapsi, lapsenlapsi, vanhempi tai isovanhempi) maksaa tällaisen omistajattoman tilan testamen-tista perintöveroa välittömästi, kuitenkin saaden hallintaoikeuden arvon mukaisen huo-jennuksen perintö- ja lahjaverolain 10 § mukaisesti. Muu perillinen tai testamentinsaaja voi nauttia perintöveron maksun lykkäyksestä, kunnes ensisaajan hallintaoikeus lakkaa.

---

⁴⁶ Aarnio ym., 2024, s. 276

Ohje on luonnollisesti Verohallinnon kannanoton mukainen.⁴⁷ Kannanotossa ei kuitenkaan ole sinällään huomioitu sitä, ettei hallinto-oikeus, saati korkein hallinto-oikeus ole ratkaisujen perusteluissa pitänyt merkittävänä sukulaisuussuhdetta sinällään.

”Purkavin ehdoin saatavasta omaisuudesta on vero kohta suoritettava” (PerVL 7 §). Jäljellä lauseella viitataan tilanteeseen, jossa omaisuuden omistusoikeus siirtyy perilliselle tai testamentinsaajalle välittömästi, mutta siihen liittyy testamentin määräyksen mukainen purkava ehto. Purkava ehto tarkoittaa sitä, että omaisuus voidaan perinnönjättäjän määräämien ehtojen täytyessä ottaa takaisin tai siirtää toiselle henkilölle⁴⁸. Testamentissa voidaan esimerkiksi määrätä, että omaisuus siirtyy lapselle, mutta mikäli lapsi menee myöhemmin naimisiin tietyn henkilön kanssa, siirtyy omaisuus toiselle perilliselle. Joka tapauksessa perintövero on maksettava heti omaisuuden saamishetkellä, koska omaisuus siirtyy perillisen omistukseen heti, vaikka sen omistusoikeus voikin tulevaisuudessa purkautua. Mikäli purkava ehto täyttyy viiden vuoden kuluessa omistusoikeuden alkamisesta, on hän oikeutettu perintöveron oikaisun yhteydessä veron jo maksetun perintöveron palauttamiseen (PerVL 39.2 §).

2.3.3 Ulkomaiset omaisuusjärjestelyt

Purkavilla sekä lykkäävillä ehdoilla voi olla merkitystä myös silloin, kun arvioidaan perintöverovelvollisuuden alkamista myös kansainvälisissä perintötilanteissa. Lykkäävistä ehdoista merkitykselliseksi voidaan katsoa tämän tarkastelun osalta esimerkiksi muissa valtioissa omaisuusjärjestelyissä käytettävät Trustit ja erityisesti niiden muotona käytettävät harkinnanvaraiset Trustit.

Trustilla tarkoitetaan omaisuuden järjestelyä, jossa perinnönjättäjä (myös: asettaja, Settlor) siirtää omaisuutensa Trustiin edunvalvojan (Trustee) haltuun edunsaajien (beneficiary) hyväksi⁴⁹. Trustimenettelyä käytetään erityisesti Yhdysvalloissa sekä Yhdistyneessä

---

⁴⁷ Määttä & Ollila, 2020

⁴⁸ Aarnio & Kangas, 2008, s. 530-531

⁴⁹ Mikkola, 2020, s. 8

kuningaskunnassa. Myös muut Common law-maiden oikeusjärjestykset tunnustavat Trustin erityisesti omaisuuden hallinnan keinona.⁵⁰

Trusti on tyypiltään Suomen osalta vieras oikeusinstituutio. Sen vuoksi on epäselvää, mitä lakia Trustiin tulisi soveltaa Ongelma Suomen perintöverotuksen kannalta syntyy, kun kuoleman varalta perustettu trusti ei purkaudu välittömästi, jolloin Trustiin siirretyt varat eivät siirry heti edunsaajille edunvalvojan kautta. Jos näin olisi, voitaisiin puhua kiinteiden tulojen Trustista tai testamenttitrustista. Jos kuitenkin omaisuus jää edunvalvojan haltuun ilman selkeää kuolemanvaraista jako-ohjeistusta, ja edunsaajilla on oikeus vain erillisen hakemuksen tai pyynnön kautta saada käyttöönsä varoja trustista, siirrytäänkin harkinnanvaraisten tulojen trustin puolelle.

Trustitapaukset tulee aina arvioida kussakin tilanteessa erikseen. Huomioitava on erityisesti trustin tarkoitus ja muut trustin perustamisasiakirjoissa annetut määräykset trustiin liittyen. Omaisuuden siirtyminen edunsaajan vapaaseen määräysvaltaan on voitu lykätä esimerkiksi ajankohtaan, jolloin edunsaaja tulee täysi-ikäiseksi.

Harkinnanvaraisten tulojen trustissa edunvalvojalla eli Trusteella on päätäntävalta varojen jakamiseen, kuten korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksessä KHO 2024:100 oli kyse. Päätöksessä kuvattu Trusti antaa esimerkin monimuotoisesta tavasta siirtää omaisuutta myös kauan kuoleman jälkeen tai jopa jo elinaikana.

KHO 2024:100

Trustin perustamisasiakirjassa on määritelty, että edunsaajat voivat saada trustista varoja koulutukseen, liiketoimintayhtiön perustamiseen tai laajentamiseen sekä urheilu-uraa varten. Trustee päättää itsenäisesti, antaako se trustista varoja edunsaajalle tämän tekemästä hakemuksesta vai ei.

---

⁵⁰ Helin, 2020, s. 789

Erityisesti Yhdysvaltojen ja Ison-Britannian oikeudessa tunnettua trustijärjestelyä ei ole suomalaisessa eikä myöskään mannereurooppalaisessa oikeuskäytännössä pidetty erillisenä oikeushenkilönä. Omaisuuden ei näissä tapauksissa voida katsoa tulleen itse trustille.⁵¹

Perintöverotukseen liittyvät trustit on perustettu usein perhevarallisuuden hallinnointia varten. Trustin säännöissä voidaankin tarkkaan määritellä omaisuuden hallinnosta ja siihen osallistuvien henkilöiden tehtävistä ja toimivallasta. Säännöt rajoittavat trustin edunsaajina olevien perheen jäsenten tai sukulaisten määräysvaltaa trustiomaisuuteen. Määräysvaltaa on tältä osin annettu yleensä trustin edunvalvojalle.

Perintöverotuksessa voidaan näissä tapauksissa normaalisti lähteä siitä, että trustiomaisuuden asiallinen omistusoikeus on siirtynyt trustin edunsaajille viimeistään asettajan kuolinhetkellä⁵². Trustin asettajan kuoltua perintöveroverovollisia trustiin siirretystä omaisuudesta ovat siten yleensä trustin edunsaajat. Tällöin omaisuuden luovutusta edunsaajien hallintaan ei yleensä voida pitää erillisenä lahjasaantona.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa KHO 2013:51 katsottiin, että trustin edunsaaja sai omistajan aseman ja lahjaverovollisuus alkoi vasta silloin, kun varoja tosiasiallisesti luovutettiin trustista edunsaajalla. Huomioitavaa on, että kyseessä on harkinnanvaraisten tulojen Trusti, joka arvioidaan lahjaverotuksen alaiseksi luovutukseksi edunvalvojalta edunsaajalle, koska varallisuus ei ole siirtynyt suoraan asettajan kuolemantapauksen perusteella, vaan vasta myöhemmin.

KHO:2013:51

A:n isoäiti oli perustanut trustin vuonna 1955 Amerikan Yhdysvalloissa. Isoäidin kuoltua trusti oli jaettu ensi vaiheessa kuuteen osaan isoäidin kuudelle lapselle

---

⁵¹ Mikkola, 2020, s. 10

⁵² Mikkola, 2020, s. 19

trustin sääntöjen mukaan. A:n isä lapsineen oli ollut edunsaajana yhdessä näistä trusteeista. A:n isän kuoltua vuonna 1988 hänen osuutensa oli jaettu edelleen kolmeen osaan hänen lapsilleen, joista A oli yksi. Nyt kysymyksessä oleva trusti oli alkuperäisestä trustista muodostunut osa, jossa mahdollisina edunsaajina olivat A puolisoineen ja lapsineen.

Trustin edunvalvoja (Trustee) voi harkintansa mukaan jakaa trustissa olevia varoja edunsaajille näiden tekemästä hakemuksesta trustin sääntöjen asettamissa puitteissa.

Trustin varallisuutta koskevan määräys- ja harkintavallan takia edunsaaja A ei ollut voinut käyttää omistajalle Suomen oikeuden mukaan kuuluvia oikeuksia ja saada trustin varallisuutta määräys- ja hallintavaltaansa jo isänsä kuollessa vuonna 1988. Edunvalvojan määräys- ja harkintavallan takia A:n voitiin katsoa saavuttaneen omistajan aseman ja lahjaverovelvollisuuden alkavan perintö- ja lahjaverolain 20 §:ssä tarkoitetulla tavalla vasta, kun varojen luovutus trustista A:lle oli tosiasiallisesti tapahtunut ja hän oli saanut varallisuuden haltuunsa ja määräysvaltaansa. Ennakkoratkaisu. Äänestys 3–1–1.

2.4 Perintöveron määrä ja huojennukset

Perintöveroa kannetaan perintöverotaulukon mukaisesti sen veroluokan mukaisesti, joka sovellettavaksi tulee osuuden saajan sukulaisuussuhteen mukaan (PerVL 11 §). 1. veroluokan mukaisesti perintövero määrätään, mikäli kuolinpesän osuuden saaja on perinnönjättäjän aviopuoliso⁵³ tai ylenevässä tai alenevässä polvessa oleva perillinen. 1. veroluokkaan määritellään myös aviopuolison alenevan polven perillinen, vaikka tämä olisikin uuden avioliiton kautta. sekä perinnönjättäjän kihlakumppani perintökaaren 1. veroluokan mukaiset määrittelyt pätevät myös adoptiotilanteessa.

Avoliiton osalta 1. veroluokan mukainen määrittely kuuluu myös avopuolisolle, jolla on tai on ollut yhteinen lapsi perinnönjättäjän kanssa.

Toiseen perintöveroluokkaan kuuluvat muut kuin lähimmät sukulaiset sekä suvun ulkopuoliset. Perinnönjättäjän sisarukset sekä serkut, kuin myös enot, sedät ja tädit kuuluvat

---

⁵³ Myös rekisteröidyn parisuhteen osapuoli määritellään 1. veroluokkaan.

tähän veroluokkaan. Myös kaikki suvun ulkopuoliset henkilöt kuten ystävät kuuluvat 2. veroluokkaan.

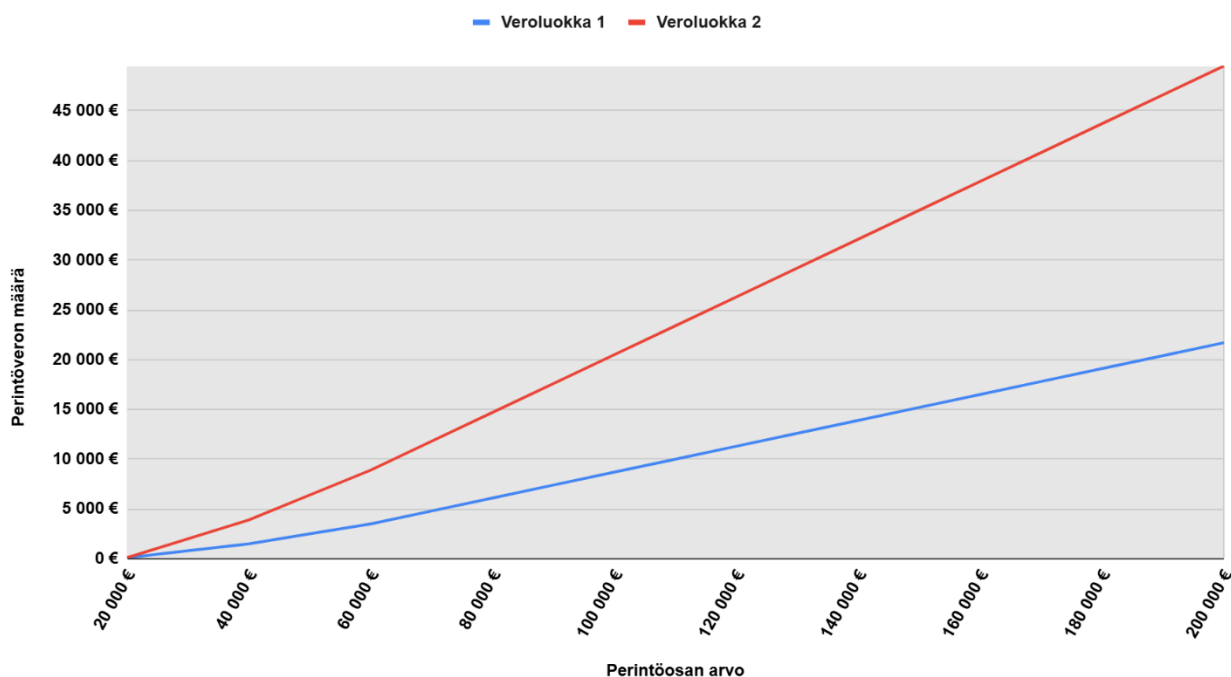
Perintöverotuksen perusteeksi asetetaan omaisuudelle perukirjassa määritelty käypä arvo. Käyvällä arvolla tarkoitetaan omaisuudelle määriteltyä todennäköistä luovutushintaa, joka omaisuudella on verovelvollisuuden alkaessa. (PerVL 9.1 §). Kuolinpesän omaisuuden arvosta saadaan kuitenkin vähentää perunkirjoituksesta, vainajan hautaamisesta sekä hautakiven hankinnasta tai kaiverruksesta aiheutuneet kulut. Lisäksi kuolinpesän omaisuuden arvosta vähetään vainajan velat, kuin myös vainajan elinaikana syntyneet muut maksuvelvoitteet, kuten asunnon sähkölaskut, sekä puhelinliittymien kulut. (PerVL 9.2 §). Samoin arvoa vähentävät velvoitteiden arvot, jotka eivät lakkaa perinnönjättäjän kuoleman jälkeen, kuten asunto-osakkeista maksettavat vastikkeet.

Taulukossa 1 on eritelty perintöveron määrän laskemiseksi käytettävät kaavat veroluokan mukaan. Kaavat on esitetty sellaisina, kun ne on esitetty perintö- ja lahjaverolain (378/1940) 14 §:ssä. Taulukosta luetaan ensin saajakohtainen perintöosan arvo, jonka jälkeen valitaan veroluokka, josta saadaan alarajakohtainen vero. Alle 20 000 euron perintöosasta ei makseta perintöveroa. Esimerkiksi 50 000 euron arvoisen perintöosan vero veroluokassa 1. lasketaan seuraavasti: Vero alarajan kohdalla (40 000 €) yhteensä 1500 euroa. Ylijäävä osuus (50 000 €-40 000 €) yhteensä 10 000 €. Veroprosentti ylijäävästä osasta 10 %. Ylijäävä osuus 10 000 € kerrottuna veroprosentilla 10 % = 1000 €. Perintöosasta maksetaan siis yhteensä (1 500 € + 1 000 €) 2 500 euroa perintöveroa.

Perinnön arvo (€)	Vero alarajan kohdalla (€)		Veroprosentti yli menevästä osasta (%)	
	Veroluokka I	Veroluokka II	Veroluokka I	Veroluokka II
20 000–40 000	100	100	7	19
40 000–60 000	1 500	3 900	10	25
60 000–200 000	3 500	8 900	13	29
200 000–1 000 000	21 700	49 500	16	31

1 000 000-	149 700	297 500	19	33
------------	---------	---------	----	----

Perintöveron määrä euroina perintöosan ja veroluokan mukaan

Taulukko 1: Perintöveron määrät veroluokan mukaan Suomessa

Koska ylijäävän osuuden laskemiskaavassa on haasteensa, kaaviossa 1 on laskettu valmiiksi perintöosuuksien arvot euroina 10 000 euron välein, ja niitä vastaavat perintöveron määrät veroluokan mukaan 200 000 euroon asti.

Kuvio 1: Perintöveron määrä euroina perintöosan ja veroluokan mukaan

Perintöveroa ei kuitenkaan määrätä taulukon mukaisena jokaisessa tilanteessa, vaan tietyissä tilanteissa veronalaisesta perintöosuudesta voidaan vähentää osuus, joka pienentää perinnön arvoa, josta vero määrätään. Perintöveron huojennukseen ovat oikeutettuja perinnönjättäjän puoliso (*puolisovähennys*) sekä kuolinhetkellä alle 18-vuotias perinnönjättäjän rintaperillinen (*alikäisyysvähennys*) (PerVL 12 §).

Huojennuksen määrä on puolisovähennyksen osalta 90 000 euroa ja alaikäisyysvähennyksen osalta 60 000 euroa. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että perinnönjättäjän alaikäisen laillisen perillisen veronalaisen perintöosuuden alittaessa 79 999 euroa, on vähennyksen jälkeen saatava jäännös 19 999 € verosta vapaa (PerVL 13 §). Edellä mainittuja vähennyksiä on korotettu viimeksi vuonna 2017, jolloin vastaavasti luovuttiin perillisten saamien henkivakuutuskorvausten osittaisesta verovapaudesta⁵⁴.

Perintö- ja lahjaverolain 55—57 §:ssä säädetään lisäksi maatilojen ja muiden yritysten sukupolvenvaihdoshuojennuksesta, joka myönnetään maatilaa ja muun yrityksen varallisuuden aliarvostamisen avulla. Perusajatuksena on, että perintönä, lahjana tai lahjanluonteisella kaupalla siirtynyttä varallisuutta ei perintö- tai lahjaverotuksessa arvosteta pääsäännön mukaiseen käypään arvoon, vaan erikseen laskettavaan arvoon, joka käytännössä pitkään vastasi verotusarvoa⁵⁵. Lähtökohtana on 40 prosenttia yritysvarallisuuden käyvästä arvosta, verotuksessa poistamattomasta hankintamenosta, tai arvosta, joka on laskettu laissa varojen arvostamista verotuksessa (1142/2005) mukaisesti.

Perintöveron huojennukseksi voidaan laskea myös kahdesti perittyyn omaisuuteen kohdistuva vähennys. Omaisuus, joka peritään uudelleen kahden vuoden sisällä, ja josta on jo ensimmäisen kuolemantapauksen yhteydessä maksettu perintöveroa, ei veroteta enää uudestaan (PerVL 17 §). Tilanne voi tulla vastaan, mikäli vanhemman omalle lapselleen antama perintö siirtyy puolestaan tämän rintaperillisille kahden vuoden sisällä.

Kuten edellä on todettu, hallinta- tai käyttöoikeuden pidättäminen tai antaminen toiselle henkilölle laskee vastaavasti perinnön omistusoikeuden arvoa, ja sitä kautta omistusoikeuden saajalle määrättävän perintöveron määrää. Tämä johtuu siitä, että perintövero määrätään omistusoikeuden saajalle. Mikäli täydellistä vallintaoikeutta rajoittaa hallintaoikeus, on omistajan verotuksen keventäminen kohdistamalla vero vain omistuksen osuuteen luonnollista. Saannon arvoa laskeva seikka voi olla esimerkiksi kiinteistöön

---

⁵⁴HE 175/2016 vp. Luku 2.5

⁵⁵ Ossa, 2009, s. 180

kohdistuva elinikäinen vuokraoikeus tai leskelle perintökaaren mukaan kuuluva oikeus pitää avioparin yhteisenä pitämä asunto jakamattomana hallinnassaan (Perintökaari (40/1965) 3:1a.2 §).

Hallintaoikeuden laskennallisen arvon määrittäminen tapahtuu taulukossa 2 kuvatulla tavalla, riippuen hallintaoikeuden haltijan iästä. Yksinkertaistettuna hallintaoikeuden arvo on sitä pienempi, mitä vanhempi hallintaoikeuden saaja on saantohetkellä. Hallintaoikeuden arvo määritetään omaisuuden käyvän arvon, ikäkertoimen ja omaisuuslajin mukaisen tuottokerroimen tulona. Tuottokerroin voi olla esimerkiksi kiinteäkorkoisen määräaikaistalletuksen yhteydessä todellisen vuosituoton mukainen, mutta myös kaavamaisia tuottokertoimia voidaan käyttää. Verohallinnon määrittämä tuottokerroin on 3 %, kun kyseessä on vapaa-ajan asunto ja 5 % muun omaisuuden osalta.

Hallintaoikeuden saajan ikä (vuosina)	Ikäkerroin	100 000 € omaisuuden hallintaoikeuden arvo (5 % tuottokerroin)
Alle 44 vuotta	12	60 000
44–52	11	55 000
53–58	10	50 000
59–63	9	45 000
64–68	8	40 000
69–72	7	35 000
73–76	6	30 000
77–81	5	25 000
82–86	4	20 000
87–91	3	15 000
Yli 92 vuotta	2	10 000

Taulukko 2: 100 000 euron omaisuuteen pidätetyn hallintaoikeuden arvo perintöverotuksessa

Taulukossa esitettyjen ikäkertoimien (PerVL 10 §) mukaisesti, hallintaoikeuden luovutuksella voidaan tehokkaasti vaikuttaa perintöverotuksessa käytettävään omaisuuden käyvään arvoon. Mikäli hallintaoikeus pidätetään perinnönjaon yhteydessä esimerkiksi lesken oikeuden vuoksi, laskee se rintaperillisen veronalaista omistusoikeuden arvoa.

Mikäli hallintaoikeuteen sisältyy ainoastaan määräaikainen, eikä eliniäksi pidätetty hallintaoikeus, käytetään ikäkertoimen sijasta 8 % korkokannan mukaisesti laskettua erillistä kerrointa, jonka suuruus kasvaa luonnollisesti määräaikaisuuden pituuden mukaisesti. Kertoimet vaihtelevat 0,93 ja 12,49 välillä riippuen määräajan mukaisten vuosien määrästä⁵⁶. Esimerkiksi vuoden määräajaksi pidätetty hallintaoikeus 100 000 euron arvoiseen muuhun omaisuuteen vähentäisi perintöverotuksessa käytettävää arvoa yhteensä 4650 euroa ($100\,000 \times 0,05 \times 0,93 = 4650$). Huomioitavaa on, että tuottokertoimen arvona voidaan käyttää myös todellista vuotuista korkoa.

2.5 Kansainvälinen perintöoikeus

Perintöverotukseen vaikuttaa, kuten jo todettua perinnöksi tai testamentilla saadun omaisuuden määrä. Siten luonnollisesti on tarkasteltava mikä laki otetaan perimyksen perusteeksi. Toisen valtion perimyslainsäädäntö voi esimerkiksi rajoittaa oikeutta periä tiettyä omaisuutta ylipäättään.⁵⁷ Suomen kansainvälistä perintöoikeutta koskeva sääntely on suhteellisen pitkään ollut sääntelemätöntä. Oikeuskäytännön pohjalta soveltuvaksi periaatteeksi oli pitkään vakiintuneena kansalaisuusperiaate. Tällöin perintöön sovellettiin pääsääntöisesti perittävän kansallisuusvaltion lakia.⁵⁸ Tällöin perimyksen sovellettava laki määräytyi käytännössä perittävän kansalaisuuden perusteella. Tämä ei ollut on-

---

⁵⁶ Verohallinto, 2025

⁵⁷ Islamilaisen Šharia-lain mukainen perintöosa naiselle on puolet miehen osasta.

⁵⁸ Helin, 2020, s. 776

gelmaton tulkintatapa etenkin kansainvälistä elämää viettävän verovelvollisen osalta. Tämän huomioiminen saatiin lainsäädäntöön kansallisesti perintökaaren uuden 26. luvun muodossa, jossa käsiteltiin suhteellisen kattavasti kansainvälistä perintöoikeutta.⁵⁹

Perintöoikeuteen vaikuttaa kunkin valtion osalta sovellettava perintölaki. Kansainvälisti ajatellen, jotkut maat korostavat testamenttiperimystä, ja tilanne, jossa testamenttia ei laadita, on poikkeuksellinen. Toisien maisten osalta puolestaan korostetaan sukulaisuuteen perustuvaa perimystä, ja testamenttausoikeutta rajoitetaan esimerkiksi Suomessa lakiosan muodossa.⁶⁰

Perintökaaren 26. luvussa määritellään Suomen tuomioistuinten toimivallasta perimyksiäsiassa. Sen mukaisesti toimivallan voi määrittää perinnönjättäjän Suomessa asuminen, Suomen kansalaisuus, sekä se, että jäämistöön kuului Suomessa sijaitsevaa omaisuutta (PK 26:1 §).

Oikeus perinnön saamiseen puolestaan ei missään tapauksessa riipu perillisasemassa olevan kansalaisuudesta Suomen perintökaaren mukaisesti (PK 1:3.1 §). Ainoat rajoitukset kansallisen lainsäädännön kautta Suomalaisen tai ulkomaalaisen perillisen oikeuteen periä lienevät Ahvenanmaan maanhankintalain (3/1975) 3 §:n antama rajoitus koskien kiinteää omaisuutta ja sen hallintaa Ahvenanmaalla, sekä kaikkia perillisiä luonnollisesti koskettaa myös perintökaaren kielto perimykseseen, mikäli perinnönjättäjän kuolema on aiheutettu tahallisesti perillisen toimesta (PK 15:1.1 §).

Kun perinnönjättäjä asui kuolinhetkellään muualla kuin Suomessa, eikä jäämistön omaisuutta sijainnut Suomessa, perimykseseen sovellettava laki määräytyy pääsääntöisesti EU:n perintöasetuksen tai muun yksittäisen valtion lain mukaisesti. Myös Pohjoismainen perintösopimus ja sen soveltaminen (SopS 60/2015) voi tulla kyseeseen, mikäli vainaja oli Norjan, Tanskan, tai Islannin kansalainen tai hänellä oli asuinpaikka edellä mainituissa

---

⁵⁹ Helin, 2020, s. 777

⁶⁰ Helin, 2020, s. 769

valtioissa⁶¹. Suomen osalta EU:n säännökset ovat kuitenkin etusijalla kansalliseen lainsäädäntöön, kun valitaan toimivaltaista tuomioistuinta ja sovellettavaa lakia perintöasiassa.

2.6 EU:n Perintöasetus

Vuonna 2012 säädetty ja vuonna 2015 sovellettavaksi tullut EU:n perintöasetus on tällä hetkellä tärkein perintöoikeutta koskettava säädös⁶². EU:n perintöasetus sisältää säännökset kansainvälisestä toimivallasta, sovellettavasta laista ja toisessa jäsenvaltiossa annettujen päätösten tunnustamisesta. Tanska ja Irlanti eivät osallistu asetuksen soveltamiseen. Näiden osalta perintöön sovelletaan niiden kansallista lainsäädäntöä.

Asetuksen soveltamisen yhteydessä käyttöön tuli myös eurooppalainen perintötodistus, joka helpottaa pesänselvittäjän valtuuksien osoittamista ja perintöä koskevien päätösten hyväksymistä muissa EU-valtioissa. Kokemuksen ja tilastojen perusteella, eurooppalainen perintötodistus ei ole kovinkaan suuresti käytetty, vaan useimmiten turvaudutaan muuhun selvitykseen, kuten tuomioistuimen päätökseen tai ulkomailla laadittuun perukirjaan tai sitä vastaavaan omaisuusluetteloon tai muuhun todistukseen.⁶³

Jos perittävä oli Suomen kansalainen, joka myös asui pysyvästi Suomessa ja jolla ei missään vaiheessa ole ollut liittymää vieraaseen valtioon, sovelletaan perimyksen Suomen perintökaarta. Tämä perintöstatuutti voidaan ajatella ehdottomaksi. Tällöin testamentimääräyksellä tai muullakaan keinolla jäämistön jakautumisperusteeseen ei voida pätevästi vaikuttaa.⁶⁴ Jos vieraan valtion kansalainen puolestaan on muuttanut pysyvästi Suomeen, hänen jäämistönsä jaetaan myös Suomen perintökaaren mukaan viimeisen asuinpaikkavaltioon perustuen (EU:n perintöasetus 21.1 artikla), ellei hän ole nimenomaan esimerkiksi testamentilla määrännyt, että perimyksen sovelletaan sen valtion lakia, jonka

---

⁶¹ Helin, 2020, s. 853

⁶² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) Nro 650/2012 toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta

⁶³ Kangas, 2023, s. 573-574

⁶⁴ Kangas, 2023, s. 544

kansalainen hän oli (EU:n perintöasetus 22 artikla). Esimerkiksi Espanjassa pysyvästi asuva Suomen kansalainen voi määrätä testamentilla, että perimyksen sovelletaan Suomen lakia. Samoin Suomessa oleskeleva muun EU-valtion kansalainen voi valita perimyksen sovellettavaksi kansallisvaltion lain.⁶⁵

Perintöasetuksella ei ole sellaisenaan vaikutusta Suomen kantaman perintöveron määrään. Vaikutusta on kuitenkin sillä, minkä valtion perimysstatuutti valikoituu. Perintökaaren mukainen tasinkoetu oikeus (PK 103.2 §) kuuluu aviovarallisuusstatuutin alaisuuteen, joka vaikuttaa suoraan esimerkiksi kansainvälisten avioliittojen osalta, kun tulkitaan sitä, onko leskellä oikeus olla maksamatta tasinkoa jäämistöön. Perintöasetuksessa ei ole otettu kantaa avio- ja perhevarallisuuden suhteisiin liittyviin kysymyksiin muilta osin kuin sen 30 artiklan mukaisella erityislainsäädännön soveltamisen mahdollistavalla tavalla.

Esimerkiksi toisen EU-valtion mukaan sovellettavan lain mukaan avioliitossa olleen vaimon leskellä ei välttämättä ole oikeutta hallintaoikeuden pidättämiseen yhteiseen kotiin. Tämä oikeus voi vaikuttaa perintöverotukseen suoraan siten, että ulkomailla kuolleen puolison omaisuus siirtyy suoraan perilliselle, ilman Suomessa asuvan lesken oikeutta hallintaoikeuteen, jolla perintöveron määrä voisi pienentyä. Vastaavasti, vaikka perimys tapahtuisi muuten Suomen lain mukaisesti, voi tietyssä maassa sijaitsevaan omaisuuteen kohdistuva erityislainsäädäntö estää esimerkiksi tuon omaisuuden perimisen. Tällöin sovelletaan toisen valtion erityissääntöä siitä huolimatta, että perimyksen sovelletaan muutoin Suomen perintökaarta (EU:n perintöasetus 30 artikla).

2.7 Perintöosuus- vai jäämistöverotus?

Perintöverotus on kriitikkistä huolimatta edelleen laajassa käytössä muissa OECD-maissa. Pohjoismaiden osalta puolestaan Suomen läheiset valtiot, kuten Ruotsi ja Norja ovat luopuneet perintöverotuksesta. Muista EU-maista perintöverotus on poistunut, tai ei ole käytössä, Portugalissa, Virossa, Latviassa, Slovakiassa, Itävallassa eikä Kyproksella. Muissa

---

⁶⁵ Aarnio ym., 2024, s. 68

maissa, kuten Kanadassa, Australiassa, Venäjällä, Ukrainassa ja Uusi-Seelannissa ei myöskään kanneta perintöveroa sellaisenaan.⁶⁶ Tämä ei tietenkään tarkoita sitä, etteikö varallisuuden siirtymisen yhteydessä kannettaisi veroa jossain muussa muodossa perillisiltä tai kuolinpesää vastaavalta taholta, kuten Kanadassa kuolinpesän tuloveron ja Australiassa jakamattoman jäämistön saamasta tulosta.

Perintöveron tyypit voidaan jakaa kahteen yleisimpään; perintöosuus- ja jäämistöverotukseen. Näiden välillä eroja voidaan havaita etenkin veron määräytymisperusteessa ja verovelvollisuudessa. Ainakin Yhdysvalloissa ja Isossa-Britanniassa verotus ei perustu perijän saamaan osuuteen, vaan vero kannetaan koko vainajan jäämistöstä ennen kuin varsinainen perinnönjako perilliselle tapahtuu. Tällöin puhutaan jäämistöverotuksesta, jossa perintöveron määrä ei riipu perijöiden määrästä tai heidän suhteestaan perittävään. Suomen historiassa tämä tapa onkin ollut osittain käytössä leimaveron muodossa ennen vuotta 1919 ja perintö- ja lahjaverolain säätämistä, jolloin leimavero kannettiin jäämistön arvon mukaan perukirjan laatimisesta⁶⁷. Jäämistöverotuksen suurin ero on se, että perillinen tai testamentinsaaja ei vastaa perintöveron maksamisesta itse, vaan vero maksetaan kuolinpesän varallisuudesta ensin. Esimerkkinä jäämistöverotuksesta Yhdistyneen kuningaskunnan perintöverotusjärjestelmä.

Yhdistyneen kuningaskunnan osalta perintöverotus toteutetaan jäämistöverotuksen avulla. Vertailuna Suomen nykytilaan veron määräämisen perusteena toimii jäämistön kokonaisarvo, eikä perinnönsaajan perintöosuus itsessään⁶⁸. Jäämistön verottamisen perusteena käytettävän arvoon lasketaan mukaan vainajan säästöt, sijoitukset ja kiinteä omaisuus, joista vähennetään vainajan velat.

Jäämistöä ei veroteta Isossa-Britanniassa lainkaan normaalitilanteessa, mikäli sen verottamisen perusteena käytetty arvo alittaa (estate value) alittaa 325 000 puntaa. Tämän

---

⁶⁶ OECD, 2021

⁶⁷ Henttula, 2005, s. 26

⁶⁸ Suomalaiseen perintöverotukseen peilaten, voidaan ajatella jäämistöverotuksen olevan ikään kuin kuolinpesän säästöön kohdistuva vero, joka maksetaan ennen perinnönjakotoimitusta.

ylittävästä jäämistöstä maksetaan jäämistöveroa (Inheritance Tax) yleensä 40 % verokannan mukaan. Suurin osa jäämistöistä jää siten vaille perintöveroa, sillä jäämistön verottamisen alaraja on hyvin korkea.⁶⁹

Perinnönjättäjä voi nostaa verottoman jäämistön rajaa jopa 500 000 puntaan jättämällä lapsille tai lapsenlapsilleen jäämistöön kuuluvan kiinteän asunnon. Verotonta jäämistön arvon rajaa voi myös nostaa jättämällä verottoman jäämistöosuuden ylittävän määrän perinnöksi aviopuolisolle tai rekisteröidyn parisuhteen toiselle osapuolelle tai hyväntekeväisyysjärjestölle tai urheiluseuralle.⁷⁰

Koska jokainen maa saa laajasti päättää omasta verotuksestaan ja sen perusteista, joka väistämättä johtaa maiden välisten verotuksen erilaisuuksiin. Fiskuksen⁷¹ tarpeet vaikuttavat poliittisen tahdon ohella aina verotukseen. Täten erimerkiksi varakkailla suurvalloilla ei välttämättä ole tarvetta kantaa perintöveroa pienemmistä perinnöistä, mikäli valtion varallisuustarpeet saadaan tyydytettyä muilla verotuksen keinoilla.

Toinen –Suomessakin käytettävä– perintöverotusmalli perustuu jokaisen perillisen saamaan perintöosuuteen. Perintöosuusverotuksen ominaisuuksista löydetään sukulaisuussuhteiden perusteella myönnettävät vähennykset sekä muille kuin rintaperilliselle ja puolisoille määrättävät korkeammat veroprosentit. Siten valtiokohtainen perintöveron määrä vaihtelee huomattavasti riippuen perintöverotusmallista.

---

⁶⁹ HM Revenue & Customs, 2024

⁷⁰ HM Revenue & Customs, 2024

⁷¹ Veronsaaja.

3 Verosopimusten vaikutus perintöverotukseen Suomessa

3.1 Kaksinkertainen verotus

Perintö- ja lahjaverolain 4 § koskettaa tilanteita myös ulkomailta saatujen perintöjen osalta, sillä perintöveron suorittamisvelvollisuuden kannalta ei ole merkitystä sillä, missä perinnönjättäjä, perillinen tai testamentinsaaja asui, mikäli kuitenkin joku heistä asui kuolinhetkellä Suomessa (PerVL 4.1 §, 1. kohta).

Perintöverovelvollisuus koskee myös Suomessa sijaitsevaa kiinteää omaisuutta, mikäli vain osa perintöomaisuudesta sijaitsi Suomessa ja tilannetta, jossa perillinen asui ulkomailla. Tässä on huomioitava, että verovelvollisuus koskee pääsääntöisesti ainoastaan kiinteä omaisuutta. Siten verotusoikeuden rajautuminen koskee tilannetta, jossa Suomessa sijaitsevaa irtainta omaisuutta peritään, kuitenkin niin, ettei kumpikaan osapuoli asu Suomessa.⁷²

Verotusoikeuden rajaamisella tai rajaamattomuudella voi olla helposti kaksinkertaisen verotuksen aiheuttavia seuraamuksia. Esimerkkitalanne voisi olla seuraavanlainen:

Valtion X kansalainen saa perinnön isältään, joka asuu valtiossa Y. Molemmat asuivat valtioissa pysyvästi. Perintöön kuuluu pieni ja vanha omakotitalo Suomessa, jossa isä ei ole asunut 10 vuoteen muutettuaan Y:hyn uuden työn myötä.

Valtio X kantaa perintöveroa kansalaisen saamasta perintöosuudesta. Valtio Y puolestaan kantaa sen asukkailta perintöveroa koko jäämistön arvosta.

Tilanne voi siis olla, että perintöveroa on maksettava monessa muodossa moneen eri valtioon. Ensin jäämistön arvoon perustuen Y:hyn asuinvaltioon perustuen ja

---

⁷² HE 68/1995 vp. s. 3

sen lisäksi Suomessa sijaitsevan omaisuuden osuudesta Suomeen sijaintivaltioon perusten. Lisäksi X perii pojalta veroa hänen perintöosuuteensa perustuen veroa.

Euroopan Unionin sisällä vallitsee maiden välinen vapaus soveltaa perintöihin ja lahjoihin liittyvät verot ja niiden verotustavan. Tämä tarkoittaa toisaalta sitä, etteivät verotusmenetelmät aina ole yhteensovittavissa maiden välisissä perintötilanteissa. Vapaus päättää verotussäännöistä itsenäisesti voi luonnollisesti aiheuttaa samaan saantoon kohdistuvan verotuksen useampaan kertaan. Valtioiden pohjattomissa kassoissa tällä tavalla saavutettu kaksinkertainen verotus ei ole kovinkaan merkittävä erä, mutta perillisten osalta maksettavan veron määrä voi nousta huomattavaksi, jopa kohtuuttoman suureksi maksaa.

Kaksinkertaisen verotuksen poistaminen onkin eräs oikeudenmukaisen verotuksen edellytyksistä. Eri maiden kanssa laadittujen verosopimusten avulla pyritäänkin poistamaan kaksinkertaista verotusta. Kaksinkertainen verotus saattaa realisoitua tilanteessa, jossa Suomessa verovelvollisella henkilöllä on tuloja, mutta tuloihin kohdistuu myös verotusoikeus vieraan valtion toimesta. Sama voidaan kytkeä myös ulkomaiseen perintöverotukseen, jossa Suomessa asuva perijä saa ulkomailla asuvalta perinnönjättäjältä perinnön, joka verotetaan sekä ulkomaisen valtion ja Suomen toimesta.

Jos päädyttäisiin tilanteeseen, jossa kaksinkertainen verotus toteutuisi edellä kuvatulla tavalla, vero voidaan hyvittää verovelvolliselle kahdella eri tavalla: Vapautusmenetelmällä, jossa verosta ei määrätä veroa lainkaan esimerkiksi ulkomailla sijaitsevasta omaisuudesta. Toinen keino olisi hyvitysmenetelmä, jossa Suomi verottaa koko saantoa, mutta hyvittää ulkomailla samasta omaisuudesta määrätyn veron siinä suhteessa, mikä johtuisi kaksinkertaiseen verotukseen.

Ulkomaisen veron hyvityksestä säädetään Perintö- ja lahjaverolain 4 § toisessa momentissa. Sen mukaisesti Suomessa asuvalle henkilölle myönnetään hyvitys perintöverosta, mikäli saantoon on kohdistunut jo ulkomaille maksettua perintöveroa. (PerVL 4.2 §).

Hyvityksen määrä ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin määrä, joka vastaavasta saannosta olisi määrätty Suomessa perityn omaisuuden arvosta. Hyvitys myönnetään siis vain ulkomailla sijaitsevan omaisuuden osuudesta. Samalla hyvitys voi olla kuitenkin enintään sen verran, kuin ulkomaille maksettu perintövero tosiasiallisesti on.

Valaistaan ulkomaisen veron hyvittämisen periaatteita esimerkin keinoin.

Suomessa asuva perillinen saa perinnön, joka koostuu:

- 1) Suomessa sijaitsevasta omaisuudesta, 300 000 €
- 2) Ulkomaisessa valtiossa sijaitsevasta omaisuudesta, 200 000 €

Koko perinnön arvoksi saadaan 500 000 euroa, josta määrättävä kokonaisperintövero on 1. veroluokassa 69 700 euroa. Perinnön ulkomaisesta osasta on maksettu kyseisen maan määräämää perintöveroa 20 000 €.

Ulkomaisen veron hyvitys Suomessa lasketaan suhteuttamalla ulkomaisen omaisuuden osuus koko perintöön: $200\,000 / 500\,000 = 40\%$

Tämä tarkoittaa, että Suomelle maksettavasta perintöverosta voidaan hyvittää enintään: $69\,700 \times 40\% = 27\,880$ euroa

Koska kuitenkin ulkomaille maksettu vero on 20 000 €, voi hyvitys voi olla enintään tämän suuruinen.

Vapautusmenetelmää sovellettaessa, veroa kannettaisiin vain Suomessa sijaitsevasta omaisuudesta eli 300 000 € osuudesta.

Perintö- ja lahjaverolain verohyvityssännös on aina toissijainen kansainväliseen verosopimukseen verrattuna. Sen soveltaminen tulee kyseeseen, mikäli verosopimusta ei ole, tai siitä ei muuta johdu.⁷³

---

⁷³ Puronen, 2015, s. 99

E erityisen hankalaksi voi muodostua tilanne, jossa kaksinkertainen verotus olisi muodostumassa juuri verojärjestelmien poikkeavuuksien vuoksi, siis erilaisten verotussäännösten vuoksi. Vaikka eri muodoissa ja eri nimellä eri maissa kannettavat verot voivat rasittaa saantoa, olisi niitä kuitenkin pidettävä perintöverotuksessa oikeutettuina ulkomaisen veron hyvitykseen, mikäli vero kohdistuu nimenomaisesti samaan saantoon riippumatta veron nimestä sekä siitä tosiseikasta, että verovelvolliseksi on vieraassa maassa määrätty kuolinpesä eikä nimenomaisesti perinnönsaaja.

Alla oleva korkeimman hallinto-oikeuden päätös selventää asiaa käytännön tasolla. Kanadassa ei ole käytössä varsinaista perintöverotusta sellaisenaan, mutta kuolinpesään kuuluva kiinteä omaisuus katsotaan kuolinhetkellä myydyksi sen aikaisesta käyvästä arvostaan, josta saadusta voitosta tai -tappiosta kuolinpesä puolestaan on tuloverovelvollinen⁷⁴.

KHO:2022:104

Kuolinpesä oli Suomessa asuneen perinnönjättäjän kuoleman vuoksi tehnyt veroilmoituksen Kanadaan siellä sijaitsevan kiinteistön perusteella. Kanadan veroviranomainen määräsi kuolinpesälle maksettavaksi tuloveroa.

Verotuksen oikaisulautakunta hylkäsi kuolinpesän vaatimuksen siitä, että Kanadaan maksettu tulovero vähennetään Suomessa määrätystä perintöverosta.

Perintö- ja lahjaverolain 4 §:n 2 momentin tarkoituksena oli laajentaa verotuksen alueellista soveltamisalaa ja vastaavasti turvata riittävät säännökset kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistamiseksi. Säännöksen sanamuodon perusteella ulkomaisen veron hyvittämisen edellytyksenä oli, että kysymys oli vieraalle valtiolle suoritetusta verosta ja että tämä vero perustui samaan perintöön kuin Suomessa suoritettava perintövero.

Säännöksestä ja lain esitöistä ei ilmennyt, että vieraalle valtiolle suoritettun veron olisi oltava nimenomaisesti perintöveroa tai ettei samasta perinnöstä vieraalle valtiolle suoritettu vero olisi Suomessa perintöverosta hyvitetävissä, jos vieraassa valtiossa verovelvollisena oli pidetty perinnönsaajien sijasta perinnönjättäjän kuolinpesää.

---

⁷⁴ Canada Revenue Agency, 2024

Kun otettiin huomioon lain esitöistä ilmenevä perintö- ja lahjaverolain tarkoitus poistaa kaksinkertainen verotus ja jo maksettu tulovero oli kohdistunut samaan saantoon, päätti korkein hallinto-oikeus, että Kanadaan suoritettu tulovero voitiin vähentää Suomessa maksettavaksi määrätystä perintöverosta.

Samanlainen ongelma veron hyvittämisen osalta saattaa syntyä tilanteessa, jossa kaksinkertaista verotusta pyritään poistamaan, mutta ulkomaisen veron poistaminen ei voi toteutua. Tämä voi johtua yksinkertaisesti siitä syystä, että valtio ei peri saannosta veroa. Tämä voisi pahimmillaan johtaa perillisten eriarvoiseen kohteluun, joka puolestaan loukkaasi pääomien vapaan liikkuvuuden periaatetta ainakin EU-jäsenmaiden osalta. Korkeimman hallinto-oikeuden päätös vuodelta 2015 selventää asiaa ainakin Euroopan Unionin jäsenmaiden osalta.

KHO 2015:31

Suomessa asuvan perinnönjättäjän varoihin kuului Espanjassa sijaitsevaa omaisuutta, josta perilliset maksoivat perintöveroa Espanjaan. Suomessa määrätystä perintöverosta voitiin vähentää Espanjaan maksettu osuus. Koska yksi perillisistä asui Luxemburgissa, ei perintö- ja lahjaverolain ulkomaisen veron vähentämistä koskevaa lainkohtaa sovellettu häneen asuinpaikan perusteella.

Korkein Hallinto-oikeus kuitenkin katsoi, ettei Luxemburg voinut estää kaksinkertaista verotusta, sillä se ei ollut määrännyt perilliselle perintöveroa. Koska asumisedellytys perintö- ja lahjaverolaissa johti siihen, että yksi perillisistä maksoi enemmän veroa kuin Suomessa asuvat perilliset, oli Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön valossa pidettävä pääomien vapaata liikkuvuutta koskevan SEUT 63 artiklan 1 kohdan vastaisena. Näin ollen perinnönsaaja sai vähentää Suomessa suoritettavasta perintöverosta samasta omaisuudesta Espanjaan jo maksetun perintöveron verotuksessaan samoin kuin Suomessa asuvat perilliset.

Oikeustapauksen valossa voidaan myös nähdä, ettei asuinvaltiolla voi olla tosiasiallista vaikutusta ulkomaisen veron hyvityksen saamiseen tilanteissa, joissa toinen EU-valtio ei kannan perintöveroa, vaikka se lakiin kirjattu edellytys onkin (PerVL 4.2 §). Vähennykseen olisi siis oikeus aina, mikäli EU-asuinvaltio ei peri omaisuudesta perintöveroa tai siihen verrattavaa veroa ja perillisiä olisi enemmän kuin yksi, jotka joutuisivat eri asemaan asuinvaltioihin perustuen.

Kansainvälisen verosopimuksen soveltaminen kuitenkin ensisijaista suhteessa veronhyvitysnormin soveltamiseen. Hyvitysnormin soveltaminen voi siis tulla kysymykseen vasta silloin, jos erillistä verosopimusta ei ole tai sen määräyksistä tai SEUT 63 artiklasta ei muuta johdu.⁷⁵

3.2 Verosopimusten periaatteet

Perintö- ja lahjaverolain (378/1940) 3 §:ä antaa yleisvaltuutuksen hallitukselle päättää sopimuksella vieraan valtion kanssa perintönä saadun omaisuuden verottamisoikeuden jakamisesta. Valtuutusta koskee laissa määritelty vastavuoroisuuden periaate, joten täysin yksipuolista verosopimusta hallitus ei voisi luonnollisesti laatia. Verosopimuksella voidaan päättää toisen valtion kanssa verotusoikeuden jakamisesta sekä vastaavasti siitä, että verovelvollinen kokonaan tai osittain vapautetaan suorittamasta Suomessa veroa esimerkiksi tietystä omaisuudesta⁷⁶. Verosopimukset, kuten muutkin valtiosopimukset saatetaan Suomessa voimaan asetuksella. Verosopimusten valmistelusta sopimusneuvotteluineen vastaa Suomessa valtiovarainministeriö.

Verotuksessa alueellisena lähtökohtana on asuinvaltioperiaate. Asuinvaltioperiaatteella tarkoitetaan sitä, että jokainen valtio pyrkii nimenomaisesti verottamaan asukkaidensa ja lakien mukaan perustettujen oikeushenkilöiden ansaitsemaa tuloa ja varallisuutta.⁷⁷ Lähdevaltioperiaatteen mukaisessa lähestymistavassa valtio pyrkii verottamaan myös maan sisällä syntyvän tulon ja varallisuuden, huolimatta siitä, että tulon tai varallisuuden haltija tai saaja asuisi tai sijaitsisi muussa valtiossa.

Valtiolle siis ajatellaan muodostuvat verotusoikeus sen rajojen sisäisellä alueella syntyneestä ja saadusta tulosta, riippumatta tulon saajan muutoin määräytyvästä verotuksel-

---

⁷⁵ Puronen, 2015, s. 99

⁷⁶ Kajander & Määttä, 2023, 1.1

⁷⁷ Ossa, 2009, s. 29

lisesta asuinpaikasta. Esimerkiksi ulkomailta saadut osinko-, korko- ja rojaltiltulot verotetaan pääsääntöisesti tulon lähdevaltiossa, kun taas valtion sisällä harjoitetun liikkeen liiketuloa sen saajan mukaisena tulona asuinvaltiossa.

Perintöverotuksen kansainvälisen osuuden kannalta ratkaisevaa on siis perinnönjättäjän, perillisen tai testamentinsaajan asuinpaikka kuolinhetkellä ja omaisuuden sijaintipaikka⁷⁸.

3.3 Verotusoikeuden rajoitus

Perintö- ja lahjaverolain mukaisesti veronalaista omaisuutta ovat myös ulkomailla asuvan perinnönjättäjän tapauksessa ainakin Suomessa sijaitseva kiinteä omaisuus sekä osakkeet ja osuudet yhteisössä, jonka varallisuus enimmiltä osin koostuu kiinteästä Suomessa sijaitsevasta omaisuudesta (PerVL 4.1 § 1–2 kohta). Siten veronalaiseksi omaisuudeksi on säädetty myös Suomessa olevan kiinteän omaisuuden osuus, vaikka perinnönjättäjä, perillinen tai testamentinsaaja ei asuisikaan Suomessa lainkaan. Kiinteän eli liikuttamattoman omaisuuden sijaintivaltion määrittämisessä ei yleensä ole vaikeuksia, sillä kiinteä Suomessa sijaitseva omaisuus tarkoittaa pääsääntöisesti rakennuksia, asuntoja sekä maa-alueita. Lainkohta koskettaa siis myös asunto-osakkeita lähtökohtaisesti, koska ne oikeuttavat Suomessa sijaitsevan kiinteän omaisuuden hallintaan.

Muussa kuin vakituksessa asunnossa ja kodissa oleva irtain omaisuus on Suomessa normaalisti verollista⁷⁹. Siten myös ulkomailla sijaitsevassa kiinteässä omaisuudessa, kuten talossa sijaitseva irtain omaisuus on perintöverotuksen alaista omaisuutta suomalaiselle perinnönsaajalle. Verotusoikeus voi kuitenkin rajoittua, mikäli Suomessa olevaa irtainta omaisuutta peritään ilman että perinnönjättäjä tai -saaja asuvat lainkaan Suomessa⁸⁰.

---

⁷⁸ Ossa, 2009, s. 29

⁷⁹ Tavanomainen koti-irtaimisto, joka on perintöverosta vapaa 4 000 euroon asti, voi sijaita lähtökohtaisesti vain yhdessä paikassa.

⁸⁰ HE 68/1995 vp. s. 4

Perintö ja lahjaverolain esitöiden mukaisena lähtökohtana ja pääsääntönä voidaan siinä pitää sitä, että Suomella on verotusoikeus perintönä tai testamentilla saatuun omaisuuteen perintö- ja lahjaverolain mukaisesti myös ulkomaisen perinnön osalta, ellei verosopimus sitä tätä oikeutta rajoita.⁸¹

Edellä mainittujen asuinvaltio- ja lähdevaltioperiaatteen yhtäaikainen soveltaminen johtaisi perittävän varallisuuden kaksinkertaiseen verotukseen, jonka vuoksi Suomi solminut perintöveroa koskevia verosopimuksia, joissa ratkaistaan verotusoikeudellinen valtio, sekä määrittää se, mihin omaisuuteen kullakin maalla on verotusoikeus.⁸² Sopimuksia tarvitaan myös siitä syystä, että verovelvollisen tulo voidaan saada verotettua myös muista valtioista kuin asuinvaltiosta. Näin vero ei jää kantamatta kummassakaan valtiossa.

Perintö- ja lahjaverolain 4 § on kansainvälisesti poikkeuksellinen siitä, että Suomen verotusoikeus kattaa molemmat tilanteet: Joko perittävä tai perillinen asuvat Suomessa, mutta myös silloin kun perillinen tai testamentinsaaja asui, vaikkei perittävä itse asuisikaan. Luonnollisesti tällainen tilanne voisi aiheuttaa helposti kaksinkertaisen verotuksen sekä perittävän asuinvaltion ja Suomen välillä samaan saantoon kohdistuen. Verosopimuksella voidaan kuitenkin vain supistaa, muttei samaan aikaan laajentaa valtion verotusoikeutta. Jos sisäinen lainsäädäntö ei oikeuta verottamaan tiettyä saantoa, sen verottaminen ei voi perustua myöskään verosopimukseen.⁸³ Verosopimuksilla määrätään siis myös verotusoikeuden jakautuminen maiden välillä perintö- ja lahjaverolain säädöksiensä yli.

---

⁸¹ HE 68/1995 vp. s. 3

⁸² Ossa, 2009, s. 30

⁸³ Puronen, 2015, s. 98

3.4 Voimassa olevat perintöverosopimukset

Suomen eri valtioiden kanssa laatimat, yksinomaan perintöverotusta koskevat sopimukset noudattelevat pääosin samaa kaavaa⁸⁴. Suomen solmimien perintöveroa koskevien sopimusten määrä on kuitenkin vähäinen⁸⁵. Suomella on nykyhetkellä voimassa oleva perintöverotusta⁸⁶ koskeva verosopimus Alankomaiden, Amerikan Yhdysvaltojen, Islannin, Ranskan, Sveitsin ja Tanskan kanssa.⁸⁷ Vanhimmat sopimukset on laadittu 1950-luvulla, kun taas Islannin ja Tanskan kanssa laadittu sopimus on 1992, yhdessä Norjan ja Ruotsin kanssa, jotka sittemmin ovat luopuneet perintöverosta. Tästä sopimuksesta käytetään nimitystä Pohjoismaiden perintö- ja lahjaverosopimus (Sopimus Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välillä perintö- ja lahjaveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi (SopS 83/1992).

Tutkielman kannalta tarkastelemme tilanteita näkökulmasta, joissa perinnönjättäjä asuu pysyvästi ulkomailla verosopimuksen mukaisessa valtiossa. Perinnön tai testamentinsajalla on puolestaan pysyvä asuinpaikka ja koti Suomessa. Huomioimatta jätetään aviovarallisuusosoikeuden tai muun verosopimusmaiden perimystuuttien vaikutukset. Verosopimusten artikloista käsitellään erityisesti kotipaikan määräytyminen, erilaisen omaisuuden verotusoikeus sekä keinot, millä kaksinkertainen verotus poistetaan.

3.4.1 Alankomaiden verosopimus

Alankomaiden kanssa laadittu verosopimus on ratifioitu loppuvuodesta 1955 (Asetus Suomen Tasavallan ja Alankomaiden Kuningaskunnan välillä kaksinkertaisen verotuksen ehkäisemiseksi ja kuolleen henkilön jäämistön verotuksessa tarvittavaa vastavuoroista hallinnollista virka-apua koskevien sääntöjen vahvistamiseksi tehdyn sopimuksen voimaansaattamisesta, SopS 48/1955). Sopimuksen mukaisesti pääasiallinen tarkoitus on

---

⁸⁴ OECD:n malliverosopimus on vaikuttanut suuresti Suomen ja muiden maiden verosopimusten laatimiseen.

⁸⁵ Puronen, 2015, s. 85-86

⁸⁶ Osassa sopimuksissa käsitellään myös lahjaverotusta, mutta niiden vaikutus sivuutetaan.

⁸⁷ Ojala, 2025, s. 130

välttää kaksinkertaisen verotuksen toteutuminen sekä tarjota hallinnollista virka-apua jäämistöverotuksen osalta. Veromuotoja, joita sopimus tällä hetkellä koskee, ovat Suomen osalta perintövero sekä Alankomaiden osalta vastaava perintövero.

Perinnönjättäjän asuinpaikka sopimuksen mukaan määräytyy sen valtion mukaisesti, jossa hänellä oli vakituinen asunto, ja jossa hänen ilmeisesti oli tarkoitus jatkuvaluonteisesti asua. (Alankomaiden verosopimus, 1. artikla 4 §, 2. kohta). Vastaavasti, mikäli kuolinhetkellä kotipaikka voisi vakituisen asunnon perusteella molemmissa valtioissa, asuinpaikaksi määräytyy se valtio, jonne henkilökohtaiset ja taloudelliset edut keskittyvät. Sen sijaan diplomaattisten edustajien asuinpaikka määrätään erikseen määräytyväksi lähettäjävaltion perusteella. (Alankomaiden verosopimus, 1. artikla 4 §, 3. kohta).

Verosopimuksen toinen artikla antaa melko tyhjentävän vastauksen siihen, kummalla valtiolla on verotusoikeus perintönä saatuun omaisuuteen. ”Kiinteästä omaisuudesta (mukaan luettuna tarpeisto ja omaisuuteen kuuluva irtaimisto) voidaan määrätä veroa vain siinä valtiossa, jossa omaisuus on.” (Alankomaiden verosopimus, 2. artikla 1–2 §). Kiinteällä omaisuudella tarkoitetaan yleensäkin liikuttamatonta omaisuutta, kuten kiinteistöjä sekä maa- ja vesialueita.

Muun kuin toisen artiklan mukaisesti määrätyn osalta sovellettavaksi tulee myös kaiken muun varallisuuden kattava ilmaisu, jonka mukaan verotusoikeus kohdistuu vainajan kuolinhetken asuinvaltioon. (Alankomaiden verosopimus, 4. artikla). Tähän muuhun varallisuuteen voitaneen luokitella esimerkiksi pankkitalletukset sekä kaikki muu varallisuus, lukuun ottamatta kiinteää omaisuutta. Omaisuuserään kohdistuvat velat puolestaan vähennetään myös ensisijaisesti sijaintivaltioon perustuen. (Alankomaiden verosopimus, 5. artikla).

Yritysvarallisuuteen puolestaan keskitytään kolmannessa artiklassa. Sen mukaisesti verotusoikeus jakautuu liikkeen tai vapaan ammatin osalta kiinteän toimipaikan sijaintival-

tion mukaisesti (Alankomaiden verosopimus, 3. artikla 1 §). On syytä tarkentaa, että kiinteä toimipaikka ei määräydy pelkästään ostotoiminnan kautta, eikä silloinkaan, jos vieraassa valtiossa on riippumaton asiamies hoitamassa tätä toimintaa.

Kaksinkertaisen verotuksen poistamiseen käytetään hyvitysmenetelmällä, jossa Alankomaissa sijaitseva omaisuus ja sen mukaisesti laskettu Suomen perintövero vähennetään koko jäämistöstä saajalle määrätystä Suomen perintöverosta. (Alankomaiden verosopimus, 8. artikla 1 §).

Koska verosopimusta sovelletaan ensisijaisesti perinnönjättäjän koko jäämistöön, Suomessa sijaitsevaan kiinteään omaisuuteen kohdistuvat osakkeet ja osuudet eivät voi tulla verotetuksi Suomessa, sillä verosopimuksen mukaan irtaimen omaisuuden verottaminen kuuluu vainajan viimeiselle asuinvaltiolle.⁸⁸ Täten Suomessa sijaitsevan kiinteistön hallintaan oikeuttavat asunto-osakkeet eivät voi tulla verotetuksi Suomessa PerVL:n pääsäännöstä poiketen, vaikka perillinen asuisi Suomessa.

3.4.2 Yhdysvaltojen verosopimus

Yhdysvaltojen kanssa laadittu verosopimus on ratifioitu vuonna 1952 (Asetus Suomen ja Amerikan Yhdysvaltain välillä jäämistön ja perinnön kaksinkertaisen verotuksen ehkäisemiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi tehdyn sopimuksen voimaansaattamisesta, SopS 18/1952). Sopimuksen tarkoituksena on määritellä valtioiden välisistä toimenpiteistä, joilla kaksinkertainen verotus ehkäistään ja veron kiertäminen estetään jäämistön ja perintöjen osalta. Sovellettavat verot ovat Suomen osalta perintövero sekä Yhdysvaltojen osalta liittovaltion Federal Estate Tax-niminen vero” (Yhdysvaltojen verosopimus, 1. artikla).

---

⁸⁸ Tällaiset osuudet ja osakkeet määritellään Suomessa irtaimeksi omaisuudeksi. Omaisuuslaji määräytyy sijaintivaltion mukaan.

Perintöverotusta toimitettaessa merkityksellistä on vainajan kuolinhetkellä määräytyvä asuinvaltio. Sopimusta sovellettaessa asuinvaltio määräytyy Yhdysvaltojen tai Suomen lain mukaisesti (Yhdysvaltojen verosopimus, 3. artikla.) Koska Suomessa asuinpaikka määräytyy Suomessa pysyvän oleskelun kautta eikä vain kansalaisuuden perusteella, on asuinpaikan määrittäminen melko selkeää. Yhdysvalloissa puolestaan asuinpaikka perustuu enemmän kansalaisuuteen, sekä yhdessä pysyvään tarkoitukseen tarkoitettun kodin kautta.

Yhdysvalloissa käytetään termiä ”Domicile” ilmaisemaan pysyvää oleskelupaikkaa, jonka kautta johdetaan myös esimerkiksi toimivaltainen viranomainen. Termillä ”Residence” puolestaan viitataan suomeksi käännettynä tilapäiseen muuttoon ja oleskeluun toisella alueella väliaikaisesti.⁸⁹ Yhdysvaltojen verosopimuksen mukaan, kysymys laillisesta kotipaikasta määräytyy kyseisen valtion lain mukaan (Yhdysvaltojen verosopimus, 3. artikla, 1 kohta). Jos henkilöllä ei ole pysyvää kotia kummassakaan valtiossa, asuinpaikka määräytyy sen valtion mukaan, jossa hän oleskelee tavanomaisesti ja pitkäaikaisesti. Jos muut sidonnaisuutta osoittavat seikat, kuten pääsääntöinen oleskelu, perhe, sekä muut taloudelliset yhteydet eivät ratkaise asuinpaikkaa suoraan, kansalaisuus voi olla ratkaiseva tekijä määritettäessä kotipaikkaa.

Useimmiten vainajan kotipaikan määräytyminen on selkeä, mikäli perittävä henkilö kuolee Yhdysvalloissa ja oli kuolinhetkellään Yhdysvaltojen kansalainen sekä hänen omaisuutensa sijaitti suurimmalta osin Yhdysvalloissa. Yhdysvaltojen verosopimusta koskevan hallituksen esityksen⁹⁰ mukaan verotusoikeus perustuu pääosin omaisuuden sijaintivaltioon.

HE 46/1952 vp.

”Perinnön kaksinkertainen verotus ehkäistään sopimuksen mukaan pääpiirteittäin seuraavalla tavalla : Sopimusta sovelletaan tapauksiin, joissa vainaja tai perillinen on asunut Suomessa tahi vainaja on ollut Yhdysvaltain kansalainen tai hänellä on

---

⁸⁹ Global Citizen Solutions, 2024

⁹⁰ HE 46/1952 vp.

ollut siellä laillinen kotipaikka. Verotusoikeus jakautuu pääasiassa kuolinpesään kuuluvan omaisuuden sijainnin perusteella. Sopimus sisältää erityiset määräykset siitä, minkä mukaan erinäisten omaisuuslajien ja varallisuusosuuksien sijainti määräytyy. Milloin omaisuus, joihin sanotut säännökset eivät sovellu, joutuu molemmissa valtioissa verotetuksi, myöntää toinen valtio suhteellisen vähennyksen verostaan sen omaisuuden osalta, joka sijaitsee toisessa sopimusvaltiossa."

Verotusoikeuteen vaikuttaa siis eniten se, miten omaisuuserät ja niiden sijaintivaltio määritellään. Verosopimuksen 3. artikla sisältää tulkinnat siitä, miten omaisuuden sijaintivaltio määritellään. Nämä tulkinnat on listattu taulukossa 3.

Omaisuuserä	Sijaintivaltio
Kiinteä omaisuus - Kiinteistö ja rakennukset	Sijaintivaltio
Irtaimisto - Kiinteistöön liittyvä tai liikuteltava	Kiinteistöön liittyvänä sijaintivaltio, kiinteistöön liittymättömänä säilytyspaikka
Pankkitalletukset ja arvopaperit	Pankin sijaintivaltio ja tilinavauspaikka, Arvopaperien liikkeellelaskijan rekisteröintipaikka.
Ilma-alukset ja laivat	Rekisteröintivaltio
Vakuutuskorvaukset ja eläkevarat	Vakuutuksen tarjoaja tai esimerkiksi eläkesäätiön rekisteröintivaltio
Liiketoimintavarallisuus -Patentit ja tekijänoikeudet -Goodwill eli liikearvo	Liiketoiminnan harjoittamisvaltio. Patentit ja tekijänoikeudet rekisteröinti- ja käyttöpaikan mukaan
Muu omaisuus	Omaisuuden sijainnin verotuspaikan mukaan tai vaihtoehtoisesti vainajan viimeisen laillisen kotipaikan mukaan.

Taulukko 3: Omaisuuden sijaintivaltion määrittely Yhdysvaltojen verosopimuksen mukaan

Verosopimuksen mukaan verotusoikeus kohdistuu siihen valtioon, jossa perintöomaisuus on. Suomen ulkopuolella sijaitseva omaisuus on siis Suomen perintöverosta vapaata, kun perinnönjättäjä oli Yhdysvaltain kansalainen tai hänellä oli siellä laillinen kotipaikka. Tämä johtuu neljännen artiklan määräyksistä, jotka käsittelevät veron määräämistä Suomessa.

Yhdysvaltojen verosopimus 4. artikla 2 b kohta.

Vainaja, joka kuolinhetkellään oli Yhdysvaltain kansalainen tai jolla oli siellä laillinen kotipaikka, on Suomen veroviranomaisten määrätessään veroa:

(b) jätettävä (paitsi sovellettaessa tämän kohtaa a) veron suuruuden vahvistamisessa tai veroasteikon soveltamisessa ottamatta lukuun omaisuus, jonka III artiklan mukaan on katsottava sijaitsevan Suomen ulkopuolella.

Jos Yhdysvaltain kansalaisen tai laillisen kotipaikan siellä omanneen vainajan jäämistöomaisuus siis sijaitsee taulukossa 3 kuvatun mukaisesti Suomen ulkopuolella, ei perintöveron määräämisessä voida ottaa lukuun tällaista omaisuutta. Tulkinta on rakennettu ensisijaisesti 5. artiklan mukaista vähennysmenetelmää hyödyntäen. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen mukaan vähennyksien myöntämisen edelle on kuitenkin asetettava 4. artiklan määrittämä vapautus Suomen ulkopuolella sijaitsevan omaisuuden verotusoikeudesta:

KHO:2014:9

Suomessa asuva perillinen sai Amerikan Yhdysvaltojen kansalaiselta ja siellä asuvalta perinnönjättäjältä omaisuutta, joka sijaitsi Yhdysvalloissa verosopimuksen III artiklan mukaisesti. Verotoimisto määräsi kyseisestä saannosta perintöveroa 3. veroluokan mukaisesti 110 325 euroa. Verotuksen oikaisulautakunta kumosi perintöverotuksen ja perintöveron perillisen oikaisuvaatimuksen vuoksi. Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö valitti päätöksestä.

Korkein hallinto-oikeus totesi, että verosopimusta on pidettävä erityissäännöksenä perintö- ja lahjaverolain 4.1 § nähden. Kun perinnönjättäjä oli kuollessaan Yhdysvaltain kansalainen ja asunut Yhdysvalloissa, veroviraston olisi verosopimuksen IV artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti tullut perintöverotusta toimittaessaan jättää ottamatta lukuun perinnönjättäjän Yhdysvalloissa sijainnut jäämistöomaisuus.

Oikeustapauksen perusteella Verohallinnon aikaisemmin antama ohjeistus ja siinä verosopimukseen esitetty kanta paljastui siis virheelliseksi⁹¹. Viidennessä artiklassa mainittu veron hyvittämisen periaate, johon vanhentuneessa ohjeessa on ensisijaisesti viitattu (Yhdysvaltojen verosopimus 5. artikla, 2 kohta), jää siis KHO:n ratkaisun perusteluiden mukaisesti toissijaiseksi menetelmäksi. Pääasiallinen keino torjua kaksinkertaista verotusta toteutuu siis siten, että kumpikin maa jättää lukuun ottamatta toisessa valtiossa sijaitsevan jäämistöomaisuuden. Vasta tämän jälkeen tapahtuvan kaksinkertaisen verotuksen tilanteessa tulee soveltaa viidennessä artiklassa mainittua veron hyvittämisen menetelmää. Silloin veron hyvittäminen olisi sen valtion tehtävä, jossa omaisuus ei sopimuksen mukaisesti sijaitse.

3.4.3 Pohjoismainen verosopimus (Tanska ja Islanti)

Tanskan ja Islannin osalta sovellettavaksi tulee Pohjoismainen perintö- ja lahjaverosopimus. Pohjoismaiden välinen perintö- ja lahjaverosopimus (Tanska, Suomi, Islanti, Norja ja Ruotsi) on solmittu perintö- ja lahjaverotuksen kaksinkertaisen verotuksen estämiseksi. Sopimus tuli voimaan vuonna 1992, ja sen tarkoituksena on selventää verotusoikeuden jakautumista sopimusvaltioiden kesken. (Asetus Tanskan, Islannin, Norjan ja Ruotsin kanssa perintö- ja lahjaveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen voimaansaattamisesta ja sen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta, SopS 83/1992). Sopimuksen perintöveroa koskevan osuuden osapuolina ovat olleet myös Ruotsi 24.8.2007 asti sekä Norja 22.8.2014 asti. Molemmat ovat tuolloin irtisanoneet sopimuksen luovuttuaan perintöverotuksesta.⁹²

Sopimusta sovelletaan 19.10.1992 tai sen jälkeen saatuun perintöön, jonka verovelvollisuus alkoi tuona ajankohtana.⁹³ Koska sopimus ei koske tällä hetkellä enää Ruotsia eikä Norjaa, näissä valtioissa asuneiden saantoon sovelletaan PerVL 4 §:ää. Käytännössä sopimuksesta irtisanoutuminen merkitsee siis sitä, että perinnöstä ja lahjasta maksetaan

---

⁹¹ Verohallinto, 2013, luku 3.9-10.

⁹² Ojala, 2025, s. 130

⁹³ Puronen, 2015, s. 87

veroa Suomessa, siitä huolimatta, etteivät perinnönjättäjän asuinvaltiot enää kannaa perintöveroa. Suomen verotusoikeus on pääsäännön mukainen siis Ruotsin ja Norjan osalta.

Perintöveron osalta sopimus tulee sovellettavaksi, kun vainaja asui kuolinhetkellään yhdessä tai useammassa sopimusvaltiossa (Pohjoismainen verosopimus (SopS 83/1992) 1.artikla). Kotipaikka määräytyy vakituisen asunnon perusteella. Usean vakituisen asunnon tapauksessa kotipaikaksi määräytyy henkilökohtaisten ja taloudellisten suhteiden keskus. Tämän jälkeen asumisen määrittää pysyvän luonteinen oleskelu, ja vasta tämän jälkeen henkilön kansalaisuus. (Pohjoismainen verosopimus (SopS 83/1992) 4.artikla)

Sopimuksessa määrätään, miten verotusoikeus jaetaan eri valtioiden välillä:

1. Kiinteä omaisuus verotetaan omaisuuden sijaintivaltiossa,
2. Liikeomaisuus verotetaan siinä valtiossa, jossa yrityksen kiinteä toimipaikka sijaitsee.
3. Muut varat verotetaan pääsääntöisesti vainajan asuinvaltiossa. (Pohjoismainen verosopimus (SopS 83/1992) 5–7.artikla)

Kiinteän omaisuuden osalta käytetään omaisuuden sijaintivaltion määritelmää kiinteästä omaisuudesta. Kiinteänä omaisuutena pidetään sopimuksen mukaan ainakin:

1. kiinteän omaisuuden tarpeista,
2. maataloudessa ja metsätaloudessa käytettyä elävää ja elotonta irtaimistoa,
3. rakennuksia ja niihin liittyviä siviilioikeudellisia käyttö- ja muita oikeuksia
4. oikeuksia määrältään muuttuviin tai kiinteisiin korvauksiin (royaltyt), jotka saadaan kivennäisesiintymien, lähteiden ja muiden luonnonvarojen hyväksikäytöstä tai oikeudesta niiden hyväksikäyttöön.

Tällä sopimuksen tulkinnalla ei kuitenkaan suljeta pois Suomen verotusoikeutta asunto-osakkeisiin, sillä sopimuksessa on erikseen mainittu kiinteän omaisuuden hallintaan oikeuttavat osakkeet. Näiden osalta verotusoikeus määräytyy myös kiinteän omaisuuden sijainnin perusteella (Pohjoismainen verosopimus (SopS 83/1992) 5.artikla, 1–4. kohta)

Jos jokin valtio ei käytä verotusoikeuttaan ja tästä seuraisi verovapaus saantoon tai sen osaan, toissijainen verotusoikeus siirtyy toiselle sopimusvaltiolle. (Pohjoismainen verosopimus (SopS 83/1992) 8.artikla).

Kaksinkertainen verotus poistetaan kahdella eri menetelmällä valtion mukaan. Suomi ja Tanska soveltavat kaksinkertaisen verotuksen poistamisessa hyvitysmenetelmää, jossa toisessa valtiossa maksettu vero vähennetään kansallisesta perintöverosta. Islanti puolestaan myöntää suoraan vapautuksen toisessa valtiossa verotetun omaisuuden osalta. Suomen ja Tanskan osalta vapautuksen myöntäminen on vainajan asuinvaltion tehtävä. Siten Tanskasta saadun perinnön osalta hyvityksen myöntäminen kuuluisi Tanskalle ja Islannista saadun perinnön osalta vapautuksen myöntäminen kuuluisi Islannille. (Pohjoismainen verosopimus (SopS 83/1992) 10.artikla, kohta 1–2).

3.4.4 Ranskan verosopimus

Ranskan kanssa solmittu perintöverosopimus on tullut voimaan vuonna 1959. Muiden esiteltyjen verosopimusten kaltaisesti sekin tavoittelee maiden välisten perimystilanteiden verotusoikeuden selkeyttämistä ja kaksinkertaisen verotuksen poistamista. (Asetus Suomen ja Ranskan kesken kaksinkertaisen verotuksen ja veron perintöverotuksen alalla tehdyn sopimuksen voimaansaattamisesta, SopS 26/1959).

Vainajan viimeisen kotipaikan määräytymisessä sovelletaan maiden välistä tuloverosopimusta ja sen mukaista kotipaikan määritelmää. Sen mukaisesti kotipaikka sijaitsee sopimusvaltiossa, jossa henkilökohtaiset suhteet ovat kiinteimmät.⁹⁴ Kotipaikka voi myös määräytyä vaihtoehtoisesti pääasiallisen oleskelun tai kansalaisuuden perusteella, ellei kotipaikka selviä henkilökohtaisten suhteiden kautta.

Verotusoikeus jakaantuu verosopimuksen mukaisesti seuraavasti omaisuuslajeittain:

1. Kiinteä omaisuus ja sen tarpeisto verotetaan siinä valtiossa, jossa omaisuus tai siihen kohdistuvan oikeuden kohde sijaitsee. Maa- ja metsätalouden käytössä oleva irtaimisto puolestaan talouden harjoittamisvaltiossa. (Ranskan verosopimus, 3 artikla 1–2 kohta).
2. Yritystoimintaan liittyvä irtain verotetaan yrityksen kiinteän toimipaikan sijainnin mukaan ja vapaan ammatin harjoittamisen irtaimessa toiminnan harjoittamisvaltiossa. (Ranskan verosopimus, 4 artikla 1 a - b kohta).
3. Muu aineellinen irtain verotetaan omaisuuden tosiasiallisen sijaintipaikan mukaan. Tähän lukeutuvat esimerkiksi huonekalut, talousesineet sekä taide-esineet. Laivat ja ilma-alukset puolestaan rekisteröintivaltioon perustuen (Ranskan verosopimus, 6 artikla 1–2 kohta).
4. Kaikki muu jäämistöomaisuus verotetaan siinä valtiossa, jossa vainajalla oli viimeinen kotipaikka. (Ranskan verosopimus, 7 artikla)

Koska oikeuden luonne kiinteään omaisuuteen määritellään sijaintivaltion perusteella (Ranskan verosopimus, 3 artikla, 3 kohta), Suomessa sijaitsevan kiinteistön hallintaan oikeuttavat asunto-osakkeet eivät voi tulla verotetuksi Suomessa. Tämä johtuu jälleen siitä tosiseikasta, että verosopimuksen mukaan irtaimen omaisuuden verottaminen kuuluu vainajan viimeiselle asuinvaltiolle.

---

⁹⁴ HE 82/1958 vp., s. 5

Velat vähennetään omaisuudesta pääsääntöisesti siinä sopimusvaltiossa, jossa omaisuus sijaitsee. Vasta jos velat ylittävät valtiossa sijaitsevan varallisuuden, vähennetään ylijäävä osuus toisessa valtiossa olevasta omaisuudesta. (Ranskan verosopimus 8 artikla, 3–4 kohta). Kaksinkertaisen verotuksen poistaminen tapahtuu siten, että saajan osuudesta vähennetään se osuus perintöverosta, joka kohdistuu ulkomailla sijaitsevaan omaisuuteen. Tästä ulkomailla sijaitsevasta omaisuudesta vähennetään ensin siihen kohdistuvat velat. (Ranskan verosopimus, 9. artikla).

3.4.5 Sveitsin verosopimus

Sveitsin kanssa laadittu verosopimus on Suomen ja Sveitsin välinen perintöverosopimus ratifioitiin 31.5.1957, ja sen tarkoituksena on estää kaksinkertainen verotus perintöverotuksen osalta maiden välisissä perintötilanteissa. Sopimus on sisällöltään varsin yksinkertainen ja jakaa verotusoikeuden selkeiden periaatteiden mukaisesti. (Asetus Suomen Tasavallan ja Sveitsin Valaliiton välillä kaksinkertaisen verotuksen ehkäisemiseksi perintöverojen alalla tehdyn sopimuksen voimaansaattamisesta, SopS 9/1957).

Veroja, joita sopimuksella katetaan ovat Suomen perintövero sekä Sveitsin osalta kantonien, piirikuntien, piirien ja kuntien kantamia jäämistö- ja perintöveroja (Sveitsin verosopimus, 1. artikla).

Sopimuksen mukaan verotusoikeus jakautuu seuraavasti:

1. Kiinteä omaisuus (mukaan luettuna maatalouteen tai metsätalouteen käytettävät varat) verotetaan vain siinä valtiossa, jossa omaisuus sijaitsee (Sveitsin verosopimus, 2 artikla).
2. Muu omaisuus verotetaan ainoastaan siinä valtiossa, jossa vainaja oli viimeksi asunut (Sveitsin verosopimus, 3.1 artikla).

Sopimuksessa viitataan myös Suomen ja Sveitsin väliseen vuoden 1956 tuloverosopimukseen, jonka määritelmiä sovelletaan perintöverosopimuksessa (Sopimus Suomen Tasavallan ja Sveitsin Valaliiton välillä kaksinkertaisen verotuksen ehkäisemiseksi tulo- ja omaisuusverojen alalla, SopS 7/1957). Vainajan viimeinen asuinpaikka määräytyy sen mukaan, missä valtiossa vainajalla oli vakituinen asunto. Kahden asunnon tapauksessa kotipaikka määräytyy henkilökohtaisten siteiden mukaisesti. Viimekädessä asuinpaikka määräytyy kuitenkin kansalaisuuden mukaan. (Sveitsin tuloverosopimus (SopS 7/1957) 2. artikla, 2–3 §.)

Viitattu tuloverosopimus myös laajentaa edellä avattua perintöverosopimuksen listaa kiinteän omaisuuden osalta. Kiinteänä omaisuutena pidetään myös seuraavia oikeuksia:

1. Joihin sovelletaan yksityisoikeuden kiinteätä omaisuutta koskevia säännöksiä,
2. kiinteän omaisuuden nautintaoikeuksia,
3. määrältään kiinteisiin tai muuttuviin korvauksiin (royaltyt), jotka saadaan kivennäisesiintymien, lähteiden tai muiden löydösten käyttämisestä (SopS 7/1957) 3. artikla, 2 §).

Kiinteäksi omaisuudeksi eivät kuitenkaan lukeudu saamisten vakuutena oleva kiinteä omaisuus (SopS 7/1957) 3. artikla 3 §). Velkojen vähentäminen omaisuudesta määritellään siten, että velat vähennetään varallisuudesta, kun ne jaetaan omaisuuden sijaintimaan mukaisessa suhteessa (Sveitsin verosopimus 4. artikla).

Koska omaisuuden sijaintivaltio määrää sen, mitä pidetään kiinteänä omaisuutena, havaitaan, että verotusoikeus rajoittuu pois Alankomaiden ja Ranskan tapaan Suomessa sijaitsevan irtaimen omaisuuden osalta. (SopS 7/1957) 3. artikla, 3 §.

3.5 Verotuksen toimittaminen

Suomessa tapahtuneen kuolemantapaukseen liittyy vahvasti perunkirjoituksen toimittaminen perinnönjättäjän jälkeen ja toimituksesta laaditun perukirjan toimittaminen Verohallinnolle (PerVL 26.1 §). Perunkirjoituksen jälkeen laadittu perukirja on annettava kuukauden kuluessa Verohallinnolle perintöverotuksen toimittamista varten (PerVL 29.1 §). Perukirja on eräänlainen kuolinpesän veroilmoitus, johon pesän ilmoittaja kirjaa vainajan varat sekä velat. Perukirjan pohjalta lasketaan perillisen saamaan perintöosuuteen kohdistuva vero.

Perinnönsaajan on annettava Verohallinnolle ilmoitus ulkomailta saadusta perinnöstä siitä huolimatta, että perinnönjättäjän jälkeen ei ole laadittu perukirjaa tai peritty omaisuus jäisi verosopimuksen soveltamisen vuoksi vaille Suomen verotusoikeutta (PerVL 26.2§). Ilmoituksen liitteeksi on annettava asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot. Verohallinnon ohjeiden mukaisesti ilmoitukseen on liitettävä ainakin ulkomainen perukirja tai omaisuusluettelo, mahdollinen testamentti sekä muut tarpeelliset selvitykset, joista selviää perinnön tai testamentinsaajalle tuleva omaisuus. Lisäksi on selvitettävä, onko omaisuudesta jo maksettu vieraalle valtiolle veroa.⁹⁵ Ulkomaille maksetun perintöveron hyvittäminen voi tulla kyseeseen myös sen jälkeen, kun verotus on jo Suomessa toimitettu. Tällöin verovelvollisen tulee kuitenkin vaatia verotukseen oikaisua.⁹⁶

Erityisesti kansainvälisen perintöverotuksen kannalta tietojen saaminen voi olla erittäin hankalaa. Perillisellä ei ole välttämättä ulkomaiden osalta vastaavaa tiedonsaantimahdollisuutta, jollainen yleensä kuolinpesän osakkailta Suomessa yleensä on. Selvitysvelvollisuus ja vastuu esimerkiksi omaisuuden sijainnin tarkemmasta selvittämisestä voidaan vastuu loppukädessä siirtää verovelvollisen asiaksi. Tästä vastuusta määrätään verotusmenettelylaissa (Laki verotusmenettelystä 1558/1995).

---

⁹⁵ Verohallinto, 2025

⁹⁶ HE 68/1995 vp. 2.1

”Jos verovelvollisen suorittaman oikeustoimen toinen osapuoli ei asu Suomessa tai tällä ei ole kotipaikkaa täällä, eikä veroviranomainen voi saada oikeustoimesta tai sen toisesta osapuolesta riittävää tietoa kansainvälisen sopimuksen nojalla, selvityksen esittäminen on ensisijaisesti verovelvollisen asia.” (VML 26.4 §)

Verotusmenettelylain 26.4 § antaa yleisäännökseen siitä, kenellä on vastuu perintöverotuksen kannalta merkittävien tietojen toimittamisesta. Verosopimuksilla on usein määriteltä valtioiden välinen tiedonsaantioikeus verotusasioissa. Lähtökohtaisesti perinnönsaajalla on kuitenkin paremmat edellytykset saada tietoa perintöosuudesta ja sen muodostumisesta kuin Verohallinnolla. Ongelmaksi voidaan kuitenkin asettaa tilanne, jossa Suomessa asuvalla verovelvollisella ei ole mahdollisuutta saada tarvittavaa tietoa perinnöstä tai jäämistöstä verotuksen toimittamista varten. Tällainen tilanne voi johtua viestinnän vaikeudesta ulkomaille sekä tietämättömyydestä ulkomaisista byrokraattisista vaiheista sekä perintöjä koskevasta lainsäädännöstä ja niiden eroista ulkomailta. Myös matkustaminen pitkän matkan päähän asian hoitamista varten voi henkilökohtaisista syistä olla haastavaa.

Mikäli Verohallinnolla ei ole käytettävissään perintöverotuksen toimittamiseksi tarpeellisia tietoja, eikä niitä saada kehotuksestakaan verovelvolliselta, verotus voidaan toimittaa arvioverotuksena, jolloin Verohallinto arvioi perintöosan arvon. Tämä toimintatapa lienee epäsuotuisa verovelvolliselle, sillä perintöosuuteen kohdistuvia vähennyksiä ei arvioverotuksessa käytetä. Tämä ei kuitenkaan poista Verovelvollisen mahdollisuutta veronoinnissa, mikäli puuttuvat tiedot saadaan toimitettua. Mahdollisesti määrättävä veronkorotus ja viivästymismaksu saattavat toki osittain syödä oikeanlaisena toimitetun verotuksen ja arvioverotuksen erotusta.

Perintöverotus on toimitettava pääsääntöisesti kolmen vuoden kuluessa verovuoden päättymisestä (PerVL 31.1 §). Verovuodeksi katsotaan perinnönjättäjän kuoleman kalenterivuosi tai verovelvollisuuden alkamisvuosi (PerVL 24 §). Tämän estämättä Verohallinto

voi lykätä verotuksen toimittamista verovelvollisen nimenomaisesta hakemuksesta kuitenkin siten, että verotus toimitetaan 10 vuoden kuluessa verovuoden päättymisestä.

4 Verosopimusten vaikutus perintöveron määrään

4.1 Suomen perintöverotuksessa huomioitava omaisuus

Kolmannessa luvussa on saatu selvitettyä miten perintöveroa koskettavat verosopimukset vaikuttavat perintöverotukseen verotusoikeuden osalta, on kuitenkin vielä tarpeen selvittää miten havainnot puolestaan vaikuttavat verovelvolliselle määräytyvän perintöveron määrään.

Pääsääntönä voidaan pitää, että myös verosopimusmaista saadun perinnön omaisuus verotetaan Suomen perintöveroa koskevan lainsäädännön mukaisesti perillisen tai testamentinsaajan saamaan osuuteen perustuen, jos saaja asui Suomessa. Verosopimusten artikloista johtuu kuitenkin, että tietyn omaisuuden osalta verotusoikeutta ei ole myöskään sisäisen lainsäädännön kautta vaan veronalaisen omaisuuden täytyy olla sopimuksella määritelty veronlaiseksi.

Aiheellista ja varmasti kiinnostavinta onkin käsitellä verosopimuksilla Suomen perintöveron alainen omaisuus esimerkkien keinoin. Koska on pääsääntöisesti odotettavissa, että vieraan valtion kansalaisen ja pysyvästi siellä asuvan perinnönjättäjän omaisuus sijaitsee pääosin ulkomailla, on syytä tarkastella, millainen omaisuus on kuitenkin katsottava verosopimusten mukaan Suomen verotusoikeuden piiriin. Taulukossa 3 on koostettu esiteltyjen perintöverosopimusten omaisuuserät, joihin Suomella ainakin on verotusoikeus.

Huomioitavaa on, että suurin osa verosopimusten mukaisissa valtioissa sijaitsevasta omaisuudesta on vapautettu perintöveron laskentaperusteena käytettävästä omaisuudesta, mutta Suomella on edelleen verotusoikeus Suomessa sijaitsevaan kiinteään omaisuuteen ja osittain myös yritysomaisuuteen, mikäli yhteisö on perustettu Suomen lainsäädännön mukaisesti. Taulukossa tämä näyttäytyy hyvin selkeästi toistuvalla kaavalla.

Maa	Suomen verotusoikeuden alainen omaisuus verosopimusten mukaan
Alankomaat	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Suomessa sijaitseva kiinteä omaisuus sekä sen irtaimisto ➤ Saaminen, jonka vakuutena on Suomessa sijaitsevaa kiinteää omaisuutta ➤ Liikkeen tai vapaan ammatin varallisuus, joka kuuluu Suomessa sijaitsevaan kiinteään toimipaikkaan
Tanska ja Islanti	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Suomessa sijaitseva kiinteä omaisuus eli rakennukset ja niihin kohdistuvat oikeudet sekä siihen kuuluva tarpeisto ➤ Osakkeet yhtiössä, jonka pääasiallinen ja tosiasiallinen tarkoitus on omistaa Suomessa sijaitsevaa kiinteää omaisuutta ➤ Maa- ja metsätalouden elävää ja elotonta irtaimistoa ➤ Oikeuksia korvauksiin (royaltyt), jotka saadaan Suomessa sijaitsevien kivennäisesiintymien, lähteiden ja muiden luonnonvarojen hyväksikäytöstä tai oikeudesta niiden hyväksikäyttöön.
Ranska	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Suomessa sijaitseva kiinteä omaisuus ja sen tarpeisto ➤ Suomessa harjoitettavan maa- ja metsätalouden elävä ja eloton irtaimisto ➤ Suomessa sijaitsevaan kiinteään omaisuuteen kohdistuvat oikeudet, kuten nautintaoikeus ➤ Yksityisliikkeen Suomessa sijaitsevaan kiinteään toimipaikkaan kuuluva varallisuus sekä ammatinharjoittajan Suomessa sijaitsevaan pysyvään laitokseen kuuluva irtain yritysvarallisuus ➤ Suomessa sijaitseva irtain omaisuus, kuten huonekalut, liinavaatteet ja talousesineet samoin kuin taide-esineet ja -kokoelmat
Sveitsi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Suomessa sijaitseva kiinteä omaisuus ja sen tarpeisto ➤ Suomessa harjoitettavan maa- ja metsätalouden elävä ja eloton irtaimisto ➤ Suomessa sijaitsevaan kiinteään omaisuuteen kohdistuvat oikeudet, kuten nautintaoikeus

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Oikeuksia korvauksiin (royaltyt), jotka saadaan Suomessa sijaitsevien kivennäisesiintymien, lähteiden ja muiden luonnonvarojen hyväksikäytöstä tai oikeudesta niiden hyväksikäyttöön
Yhdysvallat	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Suomessa sijaitseva kiinteä ja kuolinhetkellä Suomessa ollut irtain omaisuus. ➤ Saatavat, joiden velallinen on Suomessa tai yhteisö on Suomen lainsäädännön mukaan perustettu ➤ Osakkeet, jos yhtiö on Suomen lainsäädännön mukaan perustettu. ➤ Laivat ja ilma-alukset siellä missä ne on rekisteröity. ➤ Suomessa harjoitettuun liiketoimintaan liitettävät tai Suomessa rekisteröidyt patentit, tekijänoikeudet ja liikearvo

Taulukko 4: Suomen verotusoikeuden alainen omaisuus perintöverosopimusten mukaan

4.2 Verosopimusmaiden perintöverotus

Kun otetaan huomioon edellä eriteltyt verosopimusten mukaiset perintöverosta vapaat omaisuuserät, on syytä tutkielman aiheen vuoksi tutustua kyseisten maiden omaan perintöverotukseen pintapuolisesti. Täten voidaan tarkastella sitä, millaisia euromääräisiä omaisuuseriä Suomalainen perinnön- tai testamentinsaaja voisikaan periä kyseisistä valtioista ilman veroseuraamuksia toisessaan valtiossa. Yksinkertaisuuden nimissä oletetaan, että koko perittävä omaisuus sijaitsee kyseisessä sopimusvaltiossa, eikä saantoon kohdistu taulukossa 4 eriteltyjä Suomessa veronalaista omaisuutta. Lisäksi perinnönjätäjällä oli kyseisen maan kansalainen, tai hänellä oli siellä pysyvä asuinpaikka.

Yhdysvaltojen osalta riittänee tarkastella liittovaltion tasolla määrättävää veroa, sillä Yhdysvaltojen verosopimus koskee vain Federal Estate Tax- nimistä veroa. Sveitsin verosopimus puolestaan käsittää myös kantonien eli osavaltioiden kantamat perintöverot, mutta niiden osalta tyydytään yleiseen tarkasteluun⁹⁷.

⁹⁷ Jokaisen 26 eri kantonin perintöverotuskäytännöt voi tarkastaa tarkemmin Sveitsin liittovaltion veroviranomaisen sivuilta. Ks. Eidgenössische Steuerverwaltung, 2025

On huomattava, että verosopimusmaiden perintöverotukseen ja sen käytäntöön ei olla paneuduttu lakitasolla. Sen sijaan on tyydytty tarkastelemaan paikallisen veroviranomaisen neuvontasivustoja sekä niiden sisältämiä yleisiä sekä niiden tarjoamia tietoja. Taulukon tiedot ovat ulkomaisista internetlähteistä kerättyjä alkuvuodesta 2025. Eri valtioiden valuuttamääräiset arvot ovat tammikuun 2025 aikana kerättyjä ja 1.2.2025 mukaisella valuuttakurssilla⁹⁸ arvioituja.

Maa	Perintöverotus pääpiirteittäin verosopimusmaissa 2025
Alankomaat ⁹⁹	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Puolisovähennys 804 698 euroa ja rintaperillisen osalta 25 490 euroa, Muiden perillisten osalta 2 690 euroa. ➤ Veroasteikko 154 200 euron molemmin puolin veronalaisesta osuudesta. Aviopuolison ja lasten osalta rajaan asti 10 % saannosta, tämän ylittävältä osalta 20 %. Muiden perillisten osalta 30 % tai 40 % vapaaosan ylityksestä.
Islanti ¹⁰⁰	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aviopuoliso on vapautettu perintöverosta. ➤ Verovapaa osuus suhteutetaan perillisten määrään seuraavasti: Kuolinpesän nettovarallisuudesta verovapaa osuus 6,203,409 Islannin kruunua (42 800 euroa) jaetaan perinnönsaajien, esimerkiksi lasten tai testamentinsaajien kesken. ➤ Vapaaosan ylittävästä perintöosuudesta maksetaan perintöveroa 10 %
Tanska ¹⁰¹	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aviopuoliso on vapautettu perintöverosta kokonaan. ➤ Rintaperilliset sekä vanhemmat maksavat 15 % yli 346 000 Tanskan kruunun (46 300 euroa) arvoisesta perintöosasta.

⁹⁸ Kauppalehti, 2025

⁹⁹ Belastingdienst, 2025

¹⁰⁰ Island.is, 2025

¹⁰¹ Skatteforvaltningen, 2025

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Muiden perillisten ja testamentinsaajien verosta vapaa osuus on sama kuin rintaperillisten ja vanhempien osalta, mutta ylittävältä osalta peritään lisäksi 25 % suuruinen vero, kun 15 % mukaan laskettu osuus on vähennetty.
Ranska ¹⁰²	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Puolisot on vapautettu perintöverosta. ➤ Suorien perillisten (lapset, vanhemmat) saamat perinnöt ovat verovapaita 100 000 euron perintöosaan asti. ➤ Progressiivinen vero perintöosuudesta välillä 5 % – 60 % riippuen sukulaisuussuhteesta.
Sveitsi ¹⁰³	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sveitsin Liittovaltio ei peri perintöveroa, mutta kantonit (osavaltiot) perivät veroa jokainen hieman eri perusteilla. ➤ Aviopuolisot ja rintaperilliset on suurimmassa osassa kantoneita vapautettu perintöverosta.
Yhdysvallat	<ul style="list-style-type: none"> ➤ USA:n Liittovaltion perintöverosta (Federal Estate Tax) vapaa jäämistöomaisuuden raja on 13 990 000 Yhdysvaltain Dollaria (13 500 000 euroa) ➤ Osavaltiokohtaisia veroja, joiden määrä ja kantotapa vaihtelee. ➤ Liittovaltion veroa maksetaan vain, jos jäämistön osuus ylittää vapaan rajan.

Taulukko 5: Perintöverotus pääpiirteittäin verosopimusmaittain

Taulukkoa tulkittaessa voidaan havaita verosopimusmaiden osalta muutamia huomion-arvoisia seikkoja verovelvollisen osalta. Yhdysvallat soveltaa veron määräytymisessä jäämistöverotusta¹⁰⁴, muut sopimusmaat Suomen tavoin perintöosuuteen perustuen. Aviopuolisot sekä rintaperilliset ovat suuressa osassa tapauksia myös suurilta osin vapautettuja perintöverosta tai heille myönnetään huomattavat huojennukset verosta.

¹⁰² France Tax Administration, 2025

¹⁰³ Eidgenössische Steuerverwaltung, 2025

¹⁰⁴ Joidenkin osavaltioiden osalta kannetaan erillistä jäämistöveroa, sekä perintöosuuteen perustuvaa veroa. Ks. Bloomberg Tax, 2024

Useimmiten vero on progressiivinen, kun taas Islannin tapauksessa perintö maksetaan kiinteän prosentin mukaisesti.

Kun otetaan huomioon esimerkiksi Yhdysvaltojen liittovaltion kantaman jäämistöverotuksen suhteellisen suuri vapaaosa¹⁰⁵, on hyvinkin mahdollista, että omaisuuden siirtyminen perintönä Yhdysvaltalaiselta perinnönjättäjältä nähdä suurelta osin perintöverosta vapaana Suomalaiselle perinnönsaajalle ainakin yksityishenkilöiden välisissä tapauksissa, ellei huomioida osavaltioiden kantamia perintö- ja jäämistöveroja.

---

¹⁰⁵ IRS, 2024. Vuonna 2025 ilmoitusvelvollisuuden alle jäävät, eli perintöverosta vapaan jäämistön arvo voi olla 13 990 000 Yhdysvaltain dollaria. Tällä tarkoitetaan jäämistön arvoa, ei verovelvolliselle tulevaa osuutta.

5 Johtopäätökset

Tutkielman alussa asetettiin kaksi tutkimuskysymystä:

1. Minkälainen on kansainvälistä perintöverotusta koskeva lainsäädännöllinen ja oikeustapauksien luoma kokonaisuus, joka Suomessa asuvaa perinnön- ja testamentinsaajaa koskettaa?
2. Miten kansainväliset verosopimukset vaikuttavat perinnönsaajan perintöverotuksen toimittamiseen Suomessa?

Tutkielman tuloksena on laadittu selkeä systemaattinen katsaus, miten kansainvälinen perintöverotus määräytyy ulkomaisen perinnön tilanteessa. Lisäksi on selvitetty, kuka on verovelvollinen perintönä tai testamentilla saadusta omaisuudesta ja missä vaiheessa. Lisäksi on selvitetty miten erilaiset verotusperusteet (jäämistö- vai perintöosuusvero) määräytyvät.

Toisen tutkimuskysymyksen osalta voidaan havaita, että kansainvälisillä perintöverosopimuksilla on suuri – tietyissä tapauksissa jopa perintöverosta vapauttava – vaikutus perintöveron määrään. Erityisesti sijaintivaltion mukaan määräytyvä verotusoikeus vaikuttaa verosopimuksien tuoman muutoksen kautta ainakin Alankomaiden, Yhdysvaltojen, Sveitsin, Ranskan, Tanskan ja Islannin kansalaiselta saatuun perintöön tai testamenttisaantoon. Näillä verosopimuksilla sivuutetaan perintö- ja lahjaverolain 4 § mukainen verotusoikeus Suomen osalta verosopimusmaissa sijaitsevaan jäämistöomaisuuteen. Näissä tapauksissa perintöveroa ei siis voida määrätä Suomessa verotusoikeuden puuttumisen vuoksi sopimuksen mukaan ulkomailla sijaitsevasta omaisuudesta, ellei verosopimuksessa ole erikseen määrätty omaisuutta edelleen veronalaiseksi. Joko siis ulkomailla sijaitseva omaisuus jätetään ottamatta lukuun perintöveroa määrättäessä. Perintöverosopimusten vaikutus on perintö- ja lahjaverolain mukaisen verotusoikeuden osalta supistava.

On kuitenkin huomioitava, että tutkielmassa tarkasteltu verosopimusten vaikutus koskee ainoastaan Suomen perintöverotuksen alaista omaisuutta. Siten henkivakuutuskorvausten perintöverotus voi edelleen tulla kyseeseen, mikäli jäämistöön kuuluu sellaista omaisuutta tai sellainen korvaus maksetaan ulkomailla tapahtuneen kuolemantapauksen takia Suomessa asuvalle edunsaajalle. Lahjaverotus puolestaan voi realisoitua ulkomaisten omaisuusjärjestelyiden, kuten Trustien osalta, jos maksetaan vasta myöhemmin edunsaajalle.

Kun otetaan vielä huomioon tarkasteltujen verosopimusmaiden sisäinen perintöverotus – johon tehtiin pääpiirteittäinen katsaus – on hyvin mahdollista, että Suomessa asuva perillinen tai testamentinsaaja voi vapautua myös sikäläisestä perintöverosta. Verosopimus maista saatu perintö- tai testamenttisaanto voi siis eräissä tapauksissa jäädä vaille perintöverotusta sekä Suomessa, että kyseisessä valtiossa.

Koska korkeimman hallinto-oikeuden oikeuskäytäntö käsiteltyjen verosopimusten tulkintatilanteista on määrällisesti hyvin vähäistä, on sopimustekstien tulkitseminen tehty verosopimustekstin mukaisena. Yhdysvaltojen verosopimuksen tulkintatapaus KHO:2014:9 oli ainoa tulkintaa koskettava korkeimman hallinto-oikeuden päätös. Tulkintavaikeuksia muiden perintöverosopimusten osalta ei löytynyt ehkä johtuen selkeistä artikloista ja niiden laatimistavan yhtenäisyydestä johtuen. Luultavasti oikeustapauksien vähyyys johtuu myös siitä, että muilta osin Verohallinnon kansainvälistä perintöverotusta koskevan syventävän ohjeen tulkinnat vastaavat sopimusten sisältöä, jolloin tarvetta oikeustilan selvittämiseen ei ole ollut.

Perintöverotuksen ollessa ajankohtaisen lainsäädäntökeskustelun kohteena on tehtävä varsinkin mahdollisessa kuulemisvaiheessa erityisen tarkat lain vaikutusten arvioinnit. Tämän lisäksi veroon kohdistettavissa mielipidemittauksissa on otettava huomioon erityisesti sen tosiasialliset vaikutukset verovelvolliseen. Tällä tarkoitan veron perusteen määräytymisen mukaan tehtäviä laskelmia sekä vastaajille annettavia muita tietoja. Pel-

kästään yleinen mielipide tiettyä veroa kohtaan tai sen poistamisen puolesta ei voi määrittää täysin sitä, onko vero sinällään tehokas tai jopa paras keino kerätä varallisuutta hyvinvointivaltion tarpeiden tueksi.

Muutenkin mielestäni perintöveroa koskettava keskustelu on poliittisesti vahvasti polarisoitunut. Tuntuu, että luovutusvoittoverotusta ja siihen siirtymistä pidetään yleistäen ainoana vaihtoehtona, jättäen huomiotta esimerkiksi verotukien nostamisen (huojenusten ja vähennysten osuukien noston) sekä jäämistöverotukseen siirtymisen. Jäämistöverolla tarkoitetaan sitä, että vero kohdistettaisiin kuolemantapauksen vuoksi kuolinpesän säästöön kokonaisuudessaan.

Määttä on pitänyt jäämistöveroa yksinkertaisempänä ja hallinnollisesti ystävällisempänä vaihtoehtona verrattuna perintöosuusverotukseen¹⁰⁶. Verotusmenettelyn kannalta tämä jatkossakin toki edellyttäisi perukirjan laatimista ja toimittamista Verohallinnolle. Tämä voidaan perustella sillä, ettei veroviranomaisen ole tarpeellista tehdä jokaisen perinnönsaajan kohdalla erillistä perintöverotuspäätöstä, vaan yhden kuolinpesäkohtaisen verotuksen toimittaminen riittäisi kerran sukupolvessa. Toisaalta perintöosuusvero on osittain paremmin yhteensovittavissa veromaksukykyyn, mutta vastaavasti testamentilla perinnönjättäjä voi muuttaa tätä tilaa jättämällä varallisuutensa suurituloisille ystävilleen pienituloisten perillisten sijaan perintöosuusverotuksen tapauksessa. Toisaalta puhtaasti fiskaaliselta näkökulmalta tarkasteluna jäämistöveroa on pidetty tuottavampana verotulojen lähteenä, kuin perintöosuusverotusta¹⁰⁷.

Kuitenkin muita vaihtoehtoja tasapuolisesti tarkasteltaessa tulee valita tehdä valintaa kahden verotuksen tavoitteen välillä. Nämä soveltuvat tavoitteet ovat mielestäni tehokkuus ja oikeudenmukaisuus¹⁰⁸. Luovutusvoittoverotus voinee olla oikeudenmukaisempi

---

¹⁰⁶ Määttä, 2007, s. 33

¹⁰⁷ Määttä, 2007, s. 33

¹⁰⁸ Ossa, 2024, 1.1.1–2: Näkökulmia perintö- ja lahjaverotukseen

riippuen perillisen sen hetkisestä varallisuustilanteesta, mutta taasen aiheuttaa tehottomuutta mahdollisen lukitusvaikutuksen¹⁰⁹ kautta. Nykytilassaan perintöosuusvero puolestaan on tehokas, muttei aina oikeudenmukainen.

Koskelan ja Pääjärven¹¹⁰ mukaan nykyisestä perintöverotusmallista siirtyminen suoraan luovutusvoittoverotukseen hyödyttää perinnönsaajaa sitä enemmän, mitä suurempi perintöosuus on kyseessä. Ymmärrettävästi perintöverotuksen ollessa progressiivista, verotus kohdistuu ankarimmin suuriin siirtyviin varallisuuksiin. Luovutusvoittoverotuksen kaikille sama veroprosentti puolestaan hyödyttää erityisesti suurien perintöosuuksien saajia enemmän kuin pienien perintöjen saajia, joita suurin osa perintöjen saajista on. Myös jos suurin osa perinnönjättäjän maallisesta omaisuudesta koostuu pelkistä rahavaroista, niistä maksettavaa luovutusvoittoa ei syntyisi lainkaan.¹¹¹

Maailman kansainvälistyessä ja omaisuuden hallinnan monipuolistuessa yksilö saattaa omistaa eri maissa sijaitsevaa kiinteää ja irtainta omaisuutta, joihin sovelletaan eri perintöverolainsäädäntöä. Suunnittelukysymykset nousevat myös esiin, millainen omaisuusjärjestely on sallittua ja verotehokasta ja millainen puolestaan ei? Vaikeudet syntyvät ulkomaisten omaisuusjärjestelyiden yhteydessä, joita suomalainen lainsäädäntö ei vielä kaikilta osin tunnista.

Tutkielman aiheen kannalta muutaman avoimen kysymyksen tahdon kuitenkin jättää vielä auki tulevaisuuden tutkimuksen varalta. Tämä siitä syystä, että perintöverotuksen kansainvälisen ulottuvuuden ja mahdollisten tilanteiden ollessa niinkin laaja ja mielenkiintoinen, ei kaikkia mahdollisia poikkeuksia ole millään mahdollista tutkia. Erityisesti PerVL 17 § mukainen huojennus tuo mielenkiintoisen yksityiskohdan. Erityisesti kaipaisiin

---

¹⁰⁹ Tällöin peritystä omaisuudesta ei haluta luopua korkean verotuksen vuoksi, jolloin hyvinvointitappiota syntyy.

¹¹⁰ Koskela & Pääjärvi, 2024, s. 34

¹¹¹ Koskela & Pääjärvi, 2024, s. 35

selvitystä kahden vuoden sisällä tapahtuneesta perimystapauksesta, jossa saantoon sisältyy edellä käsiteltyjen verosopimusten mukaisesti perintöverosta muutoin vapaata omaisuutta, joka sittemmin peritään uudelleen.

Toinen kysymys liittyy ehkä kaavailtuun luovutusvoittoverotukseen siirtymiseen. Mikä olisi hankintamenon määrä, josta luovutusvoiton määrä lasketaan, kun omaisuus on saatu vastikkeettomasti perintönä tai testamentilla? Oletetaanko hankintameno nollassa vai vastaavasti kiinteistöverotukseen tahi kauppahintatilastoihin perustuen?¹¹² Jatkokysymyksenä voitaisiin kysyä, että maksetaanko veroa pelkästään osasta voittoa vai koko arvonnousuun liittyen. Nämä asiat tulisi ehdottomasti selvittää, ennen kuin minkäänlaisia lainsäädännöllisiä toimenpiteitä oltaisiin tekemässä.

Muiden valtioiden esimerkin mukaisena toimintatapana voitaisiin pitää vapaaosien – myös lesken ja alaikäisen lapsen osalta – nostamista. Tilastokeskuksen mukaan noin 60 % perinnönsaajista ei maksa perinnöstään perintöveroa lainkaan¹¹³. Tässä suhteessa on kuitenkin hieman ristiriitaista, että enemmistö kannattaa perintöverosta luopumista¹¹⁴. Soveliasta olisikin suhteuttaa vapaaosan alaraja sen mukaisesti, että verotuotto ei kärsisi lainkaan. Korkeammalla vapaaosalla saavutettaisiin luultavasti tyytyväisyyttä, kun vero ei koskettaisi entistä suurempaa osaa perimystapauksia.

Myös maksuajan pidennys veron maksamiseen toisi verovelvollisille kaivattua ratkaisua perintöveron ongelmiin. Korottoman maksuajan pidennyksen, jota sovelletaan jo nykyään sukupolvenvaihdoksiin, voisi laajentaa ainakin tilanteisiin, jossa hallintaoikeuden pidättäminen rasittaa perittyä kiinteistöomaisuutta ja estää myynnin. Jo näillä toimenpiteillä voitaisiin saavuttaa perintöverotuksen oikeudenmukaisuutta.

---

¹¹² Virossa perintönä saadun omaisuuden hankintameno on aina nolla, Kanadassa puolestaan perintö realisoit välittömästi luovutusvoiton tai -tappion perimisajankohdan arvoon perustuen.

¹¹³ Tilastokeskus, 2023

¹¹⁴ Uutissuomalainen, 2025

Tulevaisuuden lakimuutoksien osalta myös perintöverotuksen pohjana käytettävää perukirjaa ja sen toimittamisvelvollisuuden tarpeellisuutta voinee kyseenalaistaa digiyhteiskunnassa. Jo nyt esimerkiksi ulkomailta saadun perinnön osalta perukirja ei ole pakollinen liite, jotta verotus voidaan toimittaa. Sen sijaan perintöverovelvollinen täyttää perintöveroilmoituksen¹¹⁵, jossa hän ilmoittaa verotuksen kannalta merkitykselliset tiedot. Näiden liitteet toimitetaan Verohallintoon. Suomalaisen perukirjan voisi hallinnollisen tehokkuuden nimissä laatia myös sähköisen ohjelmiston tai rajapinnan kautta suoraan yhtenäiselle lomakkeelle, jolloin tiedot siirtyisivät Verohallintoon suoraan.

---

¹¹⁵ Verohallinnon lomake 3620, Perintöveroilmoitus - perinnönjättäjä asui ulkomailla

Lähteet

- Aarnio, A.;& Kangas, U. (2008). *Suomen jäämistöoikeus II; Testamenttioikeus*. Talentum.
- Aarnio, A.;Kangas, U.;& Rabinä, T. (2024). *Perunkirjoitus ja perinnön veroseuraamukset* (10. uudistettu p.). Alma Talent.
- Andersson, E. (2006). *Johdatus vero-oikeuteen*. Alma Talent.
- Belastingdienst. (2025). *Ik moet erfbelasting betalen - wat is het tarief in 2025?* Noudettu osoitteesta <https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/nl/erfbelasting/content/tarieven-erfbelasting>
- Bloomberg Tax. (2024). Noudettu osoitteesta State Estate & Inheritance Tax Rates and Exemptions in 2024: <https://taxfoundation.org/data/all/state/estate-inheritance-taxes/>
- Canada Revenue Agency. (2024). Haettu 18. 12. 2024 osoitteesta <https://www.canada.ca/en/revenue-agency/services/tax/individuals/life-events/doing-taxes-someone-died/prepare-returns/report-income/capital-gains.html>
- Eidgenössische Steuerverwaltung. (2025). Noudettu osoitteesta <https://www.estv.admin.ch/estv/de/home/die-estv/steuersystem-schweiz/steuermaeppchen.html>
- France Tax Administration. (2025). *Déclarer une succession*. Noudettu osoitteesta <https://www.impots.gouv.fr/particulier/declarer-une-succesion>
- Global Citizen Solutions. (11. 12 2024). Haettu 6. Tammikuu 2025 osoitteesta <https://www.globalcitizensolutions.com/domicile-vs-residence/#understanding-domicile-and-residence-differences>
- Helin, M. (2020). *Suomen kansainvälinen perhe- ja perintöoikeus*. Alma Talent.
- Henttula, J. (2005). *Varallisuuden arvostamisperusteesta perintöverotuksessa*. Finn Lectura.
- Hirvonen, A. (2011). *Mitkä metodit? Opas oikeustieteen metodologiaan*. Yleisen oikeustieteen julkaisuja 17, Helsinki.

- HM Revenue & Customs. (2024). Haettu 20. 11 2024 osoitteesta <https://www.gov.uk/inheritance-tax>
- Hukkanen, V. (28. Tammikuu 2025). *Perheyriyksen liitto: Perintöverojen miljardit jarruttavat talouskasvua.* (YLE) Haettu 28. Tammikuu 2025 osoitteesta <https://yle.fi/a/74-20139677>
- IRS. (2024). *Estate Tax.* Haettu 22. Tammikuu 2025 osoitteesta <https://www.irs.gov/businesses/small-businesses-self-employed/estate-tax>
- Island.is. (2025). *Inheritance tax.* Noudettu osoitteesta <https://island.is/en/erfdafjarskattur/Tax-freedom-limits>
- Juhani, H. (2005). *Varallisuuden arvostamisperusteesta perintöverotuksessa.* Finn Lectura.
- Kajander, E.; & Määttä, T. (2023). Verosopimusten artiklat. Verohallinto. Noudettu osoitteesta <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/85707/verosopimusten-artiklat3/>
- Kangas, U. (2023). *Perhe- ja jäämistöoikeuden perusteet.* Alma Talent.
- Kauppalehti. (2025). *Valuuttamuunnin.* Noudettu osoitteesta <https://www.kauppalehti.fi/porssi/valuutat/valuuttamuunnin>
- Kolehmainen, A. (2016). Tutkimusongelma ja metodi lainopillisessa työssä. Teoksessa T. Miettinen (Toim.), *Oikeustieteellinen opinnäyte: artikkeleita oikeustieteellisten opinnäytteiden vaatimuksista, metodista ja arvostelusta.* Edita Publishing Oy.
- Koskela, H.; & Pääjärvi, H. (2024). Perintöveron korvaaminen luovutusvoittoverolla. Theseus. Noudettu osoitteesta <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2024052315055>
- Kujanpää. (2024). *Suomalaiset eivät lämpene veronkiristyksille, mutta pakkoraossa valitsevat mieluummin kulutusverot kuin palkkaverot.* Elinkeinoelämän valtuuskunta. Haettu 11. 11 2024 osoitteesta <https://www.eva.fi/blog/2024/04/16/suomalaiset-eivat-lampene-veronkiristyksille-mutta-pakkoraossa-valitsevat-mieluummin-kulutusverot-kuin-palkkaverot/>
- Lindholm, T. (2020). *Perintöverokirja* (20. uudistettu p.). Verotieto Oy.

- Mikkola, T. (2020). *Trusti-instituutio: Lainvalintaan ja tunnustamiseen liittyviä näkökohtia*. Edita Publishing Oy.
- Määttä , T.;& Ollila , M. (30. Marraskuu 2020). Kannanotto. *Omistajattoman tilan testamentti perintöverotuksessa*. Verohallinto.
- Määttä, K. (2007). *Veropolitiikka - Teoria ja käytäntö*. Edita Publishing Oy.
- OECD. (2021). *Inheritance Taxation in OECD Countries*. OECD Publishing.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1787/e2879a7d-en>
- Ojala, M. (2025). Kansainvälisten veroasioiden palsta. *Verotus*(1), 123-130.
- Ossa, J. (2009). *Perinnön ja lahjan verokohtelu*. Talentum.
- Ossa, J. (2024). *Perintö- ja lahjaverotus*. Alma Talent.
- Perheyritysten liitto ry. (2023). *Perheyritysten liiton eduskuntavaalitavoitteet 2023*.
- Puronen, P. (2015). *Perintö- ja lahjaverotus*. Talentum.
- Skatteetaten. (2025). Haettu 10. Tammikuu 2025 osoitteesta
<https://www.skatteetaten.no/en/person/taxes/get-the-taxes-right/property-and-belongings/houses-property-and-plots-of-land/sale/sale-of-your-own-home/how-much-tax-will-you-have-to-pay-when-you-sell-your-own-home/>
- Skatteetaten. (2025). Haettu 10. Tammi 2025 osoitteesta
<https://www.skatteetaten.no/en/person/taxes/get-the-taxes-right/property-and-belongings/houses-property-and-plots-of-land/sale/sale-of-your-own-home/tax-rules/>
- Skatteforvaltningen. (2025). *Skatter og afgifter ved dødsfald*. Noudettu osoitteesta
<https://skat.dk/borger/aarsopgoerelse-forskudsopgoerelse-og-indkomst/skatter-og-afgifter-ved-doedsfald>
- Skatteverket. (2025). *Försäljning av småhus eller ägarlägenhet*. Haettu 7. Tammikuu 2025 osoitteesta
<https://skatteverket.se/privat/fastigheterochbostad/forsaljningavbostad/raknautvinstforlustochskatt/forsaljningavsmahuselleragarlagenhet.4.233f91f71260075abe8800033624.html>

- Tikka, K. (2003). Har arvsskatten någon framtid? Teoksessa *Festskrift tillägnad professor Edward Andersson på hans 70-årsdag den 31 december 2003* (ss. 389-397). Juridiska föreningen i Finland.
- Tilastokeskus. (2023). *Puolet perinnönsaajien perintöosuuksista alle 14 000 euroa vuonna 2020*. Haettu 11. 11 2024 osoitteesta <https://stat.fi/tup/kokeelliset-tilastot/perinnot-ja-lahjat/2023-11-23/index.html>
- Törmälehto, V.-M. (2018). *Varallisuuserot kasvussa, tuloerot vakaat?* Tilastokeskus. Haettu 6. Tammikuu 2025
- Uutissuomalainen. (8. Tammikuu 2025). *USU-gallup: Yli puolet korvaisi perintöveron luovutusvoittoverolla*. Noudettu osoitteesta <https://www.ksml.fi/uutissuomalainen/8192362>
- Valtiokonttori. (2024). *Valtion tilinpäätös 2023, valtion tuotto- ja kululaskelma*. Valtiokonttori.
- Valtioneuvosto. (2023). *Vahva ja välittävä Suomi - Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma*. Valtioneuvoston julkaisuja 2023:58.
- Verohallinto. (2013). *Perintö- ja lahjaverotus kansainvälisissä tilanteissa*. Noudettu osoitteesta https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47858/perinto_ja_lahjaverotus_kansainvalisiss2
- Verohallinto. (21. Tammikuu 2025). *Ilmoita ulkomainen perintö Verohallintoon*. Noudettu osoitteesta https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/perinto/perintoverotus_kansainvalisissa_tilanteissa/ilmoita_ulkomainen_perinto_verohallinto/
- Verohallinto. (2025). *Määräaikaisten hallintaoikeuden kertoimet [PDF]*. Noudettu osoitteesta https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/perinto/perunkirjoitus_ja_perunkirj/hallintaoikeus/

Virallislähteet

HE 175/2016 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi perintö- ja lahjaverolain sekä tuloverolain 47 §:n muuttamisesta

HE 46/1921 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle perintö- ja lahjaveroa koskevasta lainsäädännöstä

HE 46/1952 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden Suomen Tasavallan ja Amerikan Yhdysvaltain välillä jäämistön ja perinnön kaksinkertaisen verotuksen ehkäisemiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi tehdyn sopimuksen sisältämien säännöksiä hyväksymisestä.

HE 82/1958 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle Suomen ja Ranskan kesken kaksinkertaisen verotuksen ehkäisemiseksi tulo- ja omaisuusverojen alalla sekä niitä koskevan vastavuoroisen hallinnollisen virka-avun sääntöjen vahvistamiseksi tehdyn sopimuksen eräiden säännöksiä hyväksymisestä

HE 68/1995 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta

Oikeustapaukset

KHO 1978-II-634

KHO:1978-II-635

KHO: 1976-T-701

KHO: 2000:66

KHO: 2014:141

KHO 2014:9

KHO:2013:52

KHO:2015:31

KHO:2021:120

KHO:2024:100